№ 1197 1889 ՄԱՅԻՍ 28—29 ՇԱԲԱԹ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԵՍԻ)(1306 ՇԵՎՎԱԼ 12 ՄԷՆԷ ՊԵՇԻՆՃԻ

20 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՍՅԷ ԹԻԻՃԱՌԱՐՈՒՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՍՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՍՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ

ԱՌՈՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 ԱՌԷՍ	6 ԱՌԷՍ	3 ԱՌԷՍ
ՍՊԱՄՊՈՀ	140 ՂՐ.	70 ՂՐ.	40 ՂՐ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիմիյէ 20 ղրուշան

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Լիմէ, Գնէմ վ Շինկ սահմանք դրչ. 5
Վիեննիա ամբիրիք 11ի 10ի հա. » 5

Մէվասանը նախիսյա տարի պէնդէր մէնճանէն գապուղ օրուանագ վէ տէրն օրունմայան էվրաղ իսանէ օրունմացանագ տարր.

Իտարէխանէսի, Սթամպօլա Գալաը Ալի ճատէսինէ նումէրօ 20 Ճիմէլէկեան մամպասընտա տարր։ Գեսափիկի մէվասա հաղ գրնտա կազէթանէն սահմանք է Գուրուշ
ՑԻԳՐԱՆ ՃԻՄԱԼԷԿԵԱՆՆԱ միւրաճաաթ օրունա։

ԿԻՒՆԼԻԻԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բարիզ սէրկիի ուժումիսնէ Ի. Թալիան շիպէսի գօմիթէսի՝ կէչէն սալը կիւնիւ Ֆրանսա բէիսը վիքէլասը Մ. Թիրարն չէրէֆինէ պիր զիյաֆէթ քէշտէ էյլէմիշ տիր։

Բէիսը գօմիթէ գօնթ Գամնտօ՝ սէրկիի ուժումինին մուվաֆֆագիյէթը աղիմէյէ մայհար օլարընը պէյանլա, «իշպու մուվաֆֆագիյէթանէն տօլայր պիր տէ պախիլարը։ զիրա մէզբիւր մուվաֆֆագիյէթ իչիւն պիզիմ գայպիմիզ սախի սիզինքի կիպի չարբաղտա տարր» տէմիշ, վէ պատէհու Ֆրանսա բէիսը ճիւմ հուրր իյէ Ֆրանսանրն մաժորիյէթի իչիւն իտարէի ագտահ էյլէմիշ տիր։ Բէիսը վիքէլա Մ. Թիրար՝ ճէմաան իրատա իմամիկի նումրատա, իմալիատա միչահէտ օրնան թէ բագդրլարը սէնամիյէի մէտոն ու սէնա իմամիշ, վէ իմալիանրն ոսա սէրի հայի իչիւն իտարէի ագտահ էյլէմիշ տիր։

Զուիցցէրիանրն Գէրն չէհրինտէ քանի իմամիհատ բօսթա իտարէի ուժումիսնէնէ նէյր օրնան պիր սամամիմիզ ճէտվէլինէ կէսէ, հէր լիսանտան Թիւրքիայա իտիալ օրնան էվրօբա կազէթալարընը մէզտարը՝ 1886 յունվար 1էն 1889 յունվար 1է զատար եանի 3 սէնէ զարքինտա 5 գամ արթմէշ տրը։

Մէզբիւր սամամիմիզ՝ Թիւրքի այա իտիալ օրնան էվրօբա կազէթալարընն՝ 1889 յունվար 1էն սէրու ենկի հալինէ պագարագ տահա զիյատէ արթմագտա օրտուգլարընը, վէ պու հալին՝ մէմալիքը Շահանէ ու կինտէն կիւնէ միչահէտ օրնան մէմալիքէթ թէրագզընին նէ թիհէսի օրտուզընը պէյան իտէյօր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Բարիզ 8 յունիս

Էլեվադիմաթը աքբէրիյէ մէմուրիյինէն Մ. Բ.ի քէր հարպիյէ նէզարէթի էրքանը հարպ եիզգա չրարընտան Մ. Ֆիէօյա՝ Գուանժէ մատէսինէ զիմէտիալ օլարգ լարընտան նաչի պու կիւն թահթը թէվգիֆէ ալընմըշլար տարը։

ՐԷՍՄԻ

Էմ.ի Էրէյէ

Տէրսաատէթ վէ պիլասը սէլատէ էմաք վէրիիսինին կէչէն 1300 սէնէսինէն 1304 սէնէսի նիհայէթինէ գատար 5 սէնէ միւտտէթէ սիտ պագայասը իչիւն էվվէլճէ չէրէֆսատը օրան իրատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բատիշահի մանթուգը միւնֆիճէ մասաշթը մալիմէ վէ էհամը ճէտիտէ վէ մուգաթաա վէ թիմար վէ զիամէթ ֆարի վէ պէտէլաթինն՝ հէր գիսմին նամանա օրուր իսէ, իրանը վագը մուճիպինճէ պօրճարընն՝ ինգրդան միտտէմտէն սօնրա նագտէն թահսիլ օրնանագը, վէ գրյմէթլէրինին թասիլի իսթիտասընտա պուլընանլար՝ տէնկերինին տախի էսկի գրյմէթլէր իւզէրինէ վէ մահսուպ սուրէթիկի թէսվիյէսինտէն իսթինա թիտիրլերի հայատ, թասատիրթի իճրասը լազըմ կէլսէ պիլէ, նագտէն թէէտիրէի տէյնէ մէճպուր թուրմուլասընա պինանէ, սահապինին իչիւն միւսասատէտէն պիլիսթի իճատ վագթը յէտ թէէտիրէ տէյնէ միւսասաթ իթմէէրի իչիւն թէքրար իլանը քէյֆիյէթ օլունուր։

* *

Խրինճը Ռէդարէն էյտարէնդ.

Մահքէմէի իսթինաֆ թիճարէթ գրսմը իշպու 1305 սէնէսի հաղիրանընն 1ինճի (կէյէճէք) բէնճչէնպիհ կիւնիւնտէն իմիսպարէն սաաթ 5ատ աչքարագ, մուամէլաթը տախիլիյէ իլէ իշմիսալ օլունտարգտան սօնրա սաաթ 6ում մուհաքէմաթա պէտու միպաչէրէթ օլընանագը, վէ մէտու պուլընան թարաֆէյնտէն պիր վէ ֆա հէր իքիսի մուայյէն օլան սաաթլարտա հաղրը պուլընմատրդլարը հայատ, մուամէլէի գանունիյէնին պիրա թէէսիր իճրա իտիլէճէկի իլան օլունուր։

ԹԻՎԱՒՀԱԹ

Ճանիք սանճաղը միթէսարրֆիքը՝ իչի միթէսարրֆիքը սապգ Նուսուհի պԿ հաղրէթլէրինէ թէվճի, պույրուլմըշ տրը։

*

Հուզուրբհիսայուն տէրս մուգարրիրէրինէն Սպարթաը Ապաթլ Քէրիմ էֆ յէ Զինճի Մէճիտ,

Եբլտրզ սէրայը պաշ գարու դիւլամը Շէֆիգ աղայա Զինճի, վէ Մաղէյն խատէմէսինէն հանի Հիւսէյին էֆ. իլէ Լութֆի վէ Ճաֆէր ալաղարա Գիւնինիա Մէչիտի նիշանը իչան պույրուլմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸՆ

ՀՅՐՆՃԸ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ՏԻՒՆԻՒ ՁԻՇՆԷՔ

Ն.ֆսր Սթամպոլ իլէ եազըն վէ ուզագ սէմիլէրտէն քիւլիէթլի է հայի՝ Ազգ. Սահմանադրութիւն Տարեդարձը միւնասէպէթիլէ տիւնքի բազար կիւնիւ կիւրուշ կիւրուշ Ս. Փրկիչ խասթախանէսինէ չիմիսպան ալայագ, վէլիմիրմէմէր պիմինէթի Բատիշահր փարուղճա ՂԱԶԻ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԶԻԶԻ ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՍԱՆԻ էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրինին թէզայիւտ էօմր ու իգպալը հաղրէթը Միւլիւքեանէլերի տուվաի վաճիպ իւլ էտասընը պիր քէրրէ տահա թէքբար, վէ խայրախանէի մէզքիւր պիվայէկեանընը պիր քէրրէ տահա թէէլլի էյլէմիշէր տիր։

Իզտիհամըն քէսրէթի նագապիր թարիֆ օլուպ, անճագ խասթախանէնին տէրուն վէ պիրունը վէ էմրաքը վէ գարշըսընտաքի պաղչէսի սաէթա պիր ինան տէրեասը հալ ու շէքլինի քէսպ իմիշ իտի։

Յիւն տապահտան պէտ իլէ տէմիր եօլ գարթարլարը՝ Սիրքէճի վէ տիկէր սթամբօլ-պարտան Գալը չէշմէյէ միթէմատիէն եօլնու թաշըյըպ, օրատան տա էհալի Ս. Փրկիչ քիլիսէսինէ ազիմէթ իմմէքտէ պուլընմըշ տրը։

Զէյնէբը բոհոնէյէ

Օրմանեան Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազան սապահ սաաթ 2ատ Ս. Փրկիչ մատուռընտա Գուլտասը Շէրիֆ թագտիս իտուպ, իշպու արին էանասընտա պիր տէ քարոզ սէօյլէմիշ վէ պաշլըճա տին ու միլլէթ նօզթախ նազարընճա հուգուգ ու վէգաիֆտէն պահա էյլէմիշ տիր։

Քիլիսէ արինէրինին խիթամընտա ալայ թէչիկ օլընըպ, բուհանիի մուամիլէյհ՝ խասթ ալար տաիրէսի էօնիւնէ գատար կէօթիւրիլմիշ իսէ տէ, պու էանատէ գալապալըգ տահա զիյատէ արթմըշ օլուրընտան, ալայ իշպու իգտիհամրն արա եէրինտէն կիւճ հալ իլէ կէչէպիլիպ Օրմանեան Տ. Մաղաքիա Սրբազան՝ օրատա կիւպէնկեան Սերոբէ էֆ. իլէ զէվճէսի Տիկին Հռիփսիմէ Կիւլպէնկեանընն մէզարէրը իւզէրինէ հոգուոց տուվասը օգուտլը տրը։

Գատէհու Որբանոցըն գըզ չակիր տանընտան օն պէշ գատար գըզլար՝ խասթալար տաիրէսինին օրթա գարուսը էօնիւնտէ սաֆպէսթէ պուլընտրգլարը հայտէ Օրմանեան Տ. Մաղաքիա Սրբազանը գապուլ իտուպ, օրատա բուհանիի մուամիլէյ՝ իտարէի քէլամ իտէրէք «—Նիզամ վէ գանունը օրմայան պիր միլլէթին էհէմմիյէթի եօգ տրը. պիզտէ իսէ տահա պունդան չօգ սէնէլէր ագտէմ պու էհէմմիյէթին նէ իտուկի անլայըրմըշ օլուպ, միլլէթ՝ օ զէմանլար քէնտի թէչքիլասը տախիլիյէսի լիւզումընը հրսա իմիշ, վէ քէնտիյէ մախսուս պիր գանունա մաիր օլմագ գայտրնա սիւշմիշ օլմաղլա, պու արզուսընն իճրասընա վագթրն Բատիշահը օյան Սուլթան Ազիզիւլ Մէճիտ Խան հաղ բէթլէրի էն զիյատ լուֆֆ ու ինայէթի պույուրարագ էրմէնի թէպասի սատրգասընն պու պապտէքի էսէլ ու արզուսընն իճրասընա իրատէ վէ միսասատ պույուրմուշլար տրը։ Իշպու Ս. Փրկիչ խասթախանէսինին թէէսիսի տէ՝ Սուլթան Մէճիտ Խան հաղրէթլէրինտէն էվվէլ Սուլթան Մահմուտ Խան հաղրէթլէրի թարաֆրնտան էրմէնի միլլէթինին էվասի ու մէդիտիյէր հիմմէթ ագտիր պույուրտրդրնը իսպասի ի տէր։ գիրա Սուլթան Մահմուտ Խան հաղրէթլէրինին միլլէթ հաղգընտա օրան թէվէճճիհսի վէ ինայէթը Շէհինշահիլերինէ խիտմէտնէն վէ անտէն թէչվիգ ու թէրդիպ օլընա լագ Գէգճեան (գազագ), Տատեան (պարմթը պաչր) վէ Գալեան (գալ ֆա) ամիրպարտ խարլարխանէի մէզքիւրէ իսանէ վէ ժուավէնլի իմմիշ օլարգ լարը, հէր քիւմէթը Սէնիկ թարաֆրնտան էյմ վէ էքմէք թիարնտրը թարսսիս օլընմասընա տա մուամիլէյհլիւ ամիրպարտ սէպէգ վէ վաէֆա օլմունշար տրը։ տէմիշտիր։

Պունտան մատտա Օրմանեան Սրբազան՝ Սահմանադրութիւնը մուհասանանանան տարիի մուֆասալ սուրէթտէ պահա իտուպ, միլլէթին պիճիւմէ միթիլէվա էյլիքարլարընը եատ ու թիգքեար իլէ զիքր ճէմիլլէրի իչիւն տուվա իմիշ, վէ պատէհու մէգալաթը շուքրանիէ իրատը ալա տէյմումէթը էյեամը էօմր ու իգպալը հաղրէթը Բատիշահի իչիւն թէքբար այէթթէքբար տուալէր իմիշ վէ պիճիւմէ վիքէլան ֆիքրատ վէ մէմուրիյը քիրատ հազարարթը իչիւն իճրան թէմէնիյան էյլէմիշ տիր։

Օրմանեան Սրբազանն նուիգը մէզքիւրտե եատ իմտիկի պէհէր տուվա վէ թէմէնիյաթընտա հուզ զար թարաֆրնտան «եաշասրն» նիտարբլյա չէտտա էլչբրմալարը վուգու պուլմուշ տրը։

Պու նուիգը միւթէագրպ էհալի՝ կիւրուշ կիւրուշ խասթախանէնին գարշըսընտաքի պաղչէյէ չքթապան օլմուշ տրը, զիրա ինչասի սէպէպլէր սուֆրա պու սէնէ խասթախանէ տէրուսունտէքի պաղչէտէ գուրուլմալը, գարշըսընտաքի պաղչէտէ յաորը ալմընտա ալմը ատէտ պէօյուք սուֆրա հաղբրանմըշտրը։

Թամ

Սաաթ 5 պուչուգտա Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հաղրէթլէրի՝ պիր խալը բէհապին վէ զէվմը սաիրէ իլէ պէրաապէր զիմէթ մահալինէ տուխուլ իտուպ, միւշարէյէ հաղրէթլէրիլէ պէրաապէր բէհապին էանասընտան վէ հինտիսթան Առաջնորդը սապգ Յովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս, Սաֆրիյեան Տ. Տիմոթէոս, Օրմանեան Տ. Մաղաքիա Սրբազանլար, Տէրունեան Տ. Մաղաքիա, Ոսկանեան Տ. Տաճատ, Յակոբեան Տ. Վահան, Անոյչեան Տ. Գաբրիէլ վէ Տ. Մելքիսեդեկ վարդապետլէր, վէ 20 գատար Երեսփոխան, վէ Ռուսիա Էրմէնիլէրինտէն Պ. Ներսես Շահլամեանց վէ Պ. Ստեփան Կարապետեան սուֆրայա օթուրմըլար, վէ Ս. Փրկիչ խասթախանէսի Հոգաբարձութիւնը թարաֆրնտան վէքեալէթէն Ընդհ. Քարտուղար Թընկրրեան Գրիգոր վէ Հայուակալ Հիւնքեարպէյլինտեան Գամիկ էֆէն տիլը տախի հաղը պուլընմըշլար տրը։

Բաթրիգ Սրբազան հաղրէթլէրի նին պաշը իւզէրինտէ պէօյուք պիր թուղլաի Հիւմայուն թաալիդ իտիլ միշ օլուպ, պունրն գիրինէ տէ Աբգարեան Գրիգոր էֆէնին էսէրը խամէսի օլարագ ամիտէքի չիւր՝ ալ թուն հրուֆթալա միւգէյյէն պիր էվկա իլէ թաալիդ օլընմըշ իտի։

Սուրէրը չէր

Էյ Ղազի Սուլթան Համիտ Խան, Զաքը Խուտա, նուրը ճիհան.
Մայէի ատրինտէ հէման
Գուլտու ըէհա քէմալը մէքան.
Է՛յ Շեհինշահը պիպէտէլ,
Լութֆինա զարդ օյնու միլլէ.
Իչթէ էդճիմէտ պու մահալ,
Պիր մէլեսի պիվայէկեան.
Նիզամեթ ու ֆազլըն պիշիմար,
Իճսանրնա եօգ տրը գարար.
Մէսճէն իտէր չէյլ ու նիհար,
Սատրգ գուլլըն էրմէնիան.

Իսնաի թաատա էն էվվէլ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հաղրէթլէրի իտարէի ագտահ իտուպ, էրմէնի միլլէթը սատրգասընա ինսան վէ ինայէթ պուլրրան Սահմանադրութիւն (Նիզամնամէի միլլի) Տարեդարձը միւնասէպէթիլէ տէյմուամէթը էյյամը էօմր ու իգպալը Շէհինշահի սուվաի վաճիպիլէտասընը յէտ թէզիլինը լիսանը սատագաթ իմիշ օլմաղլա, հուզգար՝ Բաթրիգը միւշարէյէ հաղրէթլէրինին թէմինիյ սամրը գրյամէն քէսալը հիւրամէթ ու թէվգուլ իլէ իսթիմա իմիշ, վէ իւչ սէֆա «Եաշասրն Սուլթան Համիտ Խան» նիսաի մէսէրէթի ինթիմասընը այեուգէ ըէֆ էյլէմիշ տիր։

Պատէհու Սաֆրիյեան Գեր. Տ. Տիմոթէոս Սրբազան՝ վէհ. Տ. Մաղաքի Սրբազան կամ ոսիկոս հաղրէթլէրի իչիւն վէ Ղազարսեան Քրիստոսուր էֆ. Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հաղրէթլէրի իչիւն իտարէի ագտահ իմիշլեր տիր։

Քէզալիք Օրմանեան Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազան՝ Սահմանադրութիւն մուէսսիսլերինէն կէրէք էօյմիշ վէ կէրէք էլան պիրհայատ օլանլար իչիւն իտարէի ագտահ էյլէտիկի կիպի, համիտիթքարը մէշնուր միտէվէկա Պէգճեան (Գազագ) ամիրանրն զիքրը ճէմիլի վէ չիմտիքի հոգ աբարճութիւն հէյէթը միւհիմ էրէմէսինին չէվգ ու ֆիկիյէթի իչիւն տախի իտարէի ագտահ օլունմըշ տրը։

Պաղչէնին գարուսը իւսթինտէ քէրէվէթլէր իւզէրինտէ պէյազար կինմիշ Որբանոցին գըզ չակիրտերի տուրմուշ, պաղչէյէ տուրուլ վէ խուրուճ իտէն էհալի իւզէրինէ կիւլ սէրբէմքտէ պուլընմըշլար տրը։

Զէյնէբ էշրէֆ բոհ.

Սաաթ 7ատ թէքիրտագրնտան 200 գատար էհալի՝ միլի նազմէյէ թէբէնիւմ իմմէքտէ օլան Տօնապետեան էրմէնի մուզիգա թագմը լա պէրաապէր վարօրը մախսուսա Սամահիայա պիվիւրուտ, օրատան զիրէթի մահալինէ ազիմէթ իմիմիշ, վէ պու թէքիրտագրը հէյէթը մէպուսէ քէնտուրէ մախսուս չաբրա կէօթիւրիլմիշ, վէ օրատա պիր ազ խմիրահատ իմիտիքտէն սօնրա ալայ իլէ պաղչէնին էֆրանֆինը տրատսա, սաաթ 8ատ Մագրիքէօյունտէ ավտէթ ու հարէքէթ

թիմիշ, վէ էհալի՝ խալի մեսաֆէյէ գատար միշարէյէ հաղրէթլէրի նէ թէֆգատ իտուպ, «Եաշասրն» Բաթրիգ Տ. Խորէն Սրբազան, ուրախ նիտա էյլէմիշ տիր։

Զիքրէթմէ թէքրար ուէվամ օլընըպ, ինմիրամ ու ինղիպաթա ասլա խաբէյ կէլմէմիշ, վէ սաաթ 10ատա տէլիգանրլար թարաֆրնտան գատրիլ վէ սարը ալագ օյունրարը իճրասընա պաշլանրպ, իշպու բագա 116 գատարը տէվամ իմիմիշ, վէ տիկէր թարաֆտան մուզիգա վէ չակիրտան սաաթի իճրատ թէգանիմամ էյլէմիշ տիր։

Երբէք էվվ գատրն ան պիր միւրէճամաղ էհալի սաաթ 11ատ թագրմ թագրմ մահալը գինէթտէն միւֆարէգաթ իմմէյէ պաշլաբպ, Ս. Փրկիչ խասթախանէսի պաղչէսինտէն Եէտի գուլէյէ վէ օրատան Գուլ գարու, սթասիսընրա գատար եօլրն հէր իքի թարաֆրնտա կէրէք էհալի վէ կէրէք միլլէր սահրէ գահվէ, գաղնիս վէ պաղչէլերի Օսմանլը պայրագլարը վէ տէֆեճ տալլարը իլէ, վէ Զաթը հաղրէթը Բատիշահի, Բաթրիգ Սրբազան հաղրէթլերի վէ Ազգ. Սահմանադրութիւն լեվհալարը իլէ թէզեին իտիլմիշ օյարղը կիպի, տէմիր եօլ գաթարլարընն տախի Եէտի գուլէյէն ավտէթլերինտե, ժամալ պէհէմմէալ գիչէնքլէր եագրլարագ վէ հավա գիչէնքլերի աթբլարագ նազմէլէր թէզանի օլընմըշ տրը։

Ինպու զիրնէթին քէմալը ինգիպաթ ու ինթիզամա իճրա օլունարագ մուվաֆֆագիյաթը քեամիլէյ մագհար օյմասընա սարքը զայրէթ ու հիմմէթ իմիշ օյան թէրթիպաթ գօմիթէսինին իգտամաթը ֆէտասաքեասանէսի սուրէթը մախսուսէտ չայանը թէչէքքիւր պուլընտրդը՝ պուրատա այրըճա զիքր ու պէյան օլընը։

Տիւնքի զիրնէթտէ Ս. Փրկիչ խասթախանէսի իչիւն թագագ, պաղչէ տուխուլիյէսի վէ իանանթը սարէ հարլարթը թախսիսինէն 250 լիրայա պալիզ օյմուշ տրը։

Խուտէյտ Սահմանադրութիւն Տարեդարձը

Պայատէ զիքր օլընտրդը իւզրէ, Խասքեոյ էհալիսի տախի՝ սուրէթը մախսուսէտ վէ Ընթերցասիրաց ընկերութիւն վասէթասրյա տիւնքի Ազգ. Սահմանադրութիւն Տարեդարձը զիրնէթինէ իյթիրաք իտուպ, մէզքիւր Ընկերութիւն սահմ 8 պուչուգ բատատէրինտէ վարօրը մախսուսյա Եէտի Գուլէյէն ավտէթինտէ Գազագ իչինտէ Սարբեանրա գատար չրգըպ պիր տէ տէնիզ սէյրանը իճրա իմիմիշ, վէ պատէհու կէհէ սահմ 2 բատատերինտե խասքեոյէ միւվասէլէթլէ, իսքէլէտե էհալի թարաֆրնտան իսթիգպալ օլընմըշ, վէ 29 սէնէսէն պէրու մուամիմարբգ օյան պիր ատէթ մուհիպինճէ միլլի գապրիսթան իմիթիպինճէի գապինօյա կիտիրիպ օրատա պիր ազ միւտտէթ սահա իճրաի թէֆէբրիճ վէ թէնզիհ օլընարագ, կէնճ սահմ 6.յա գատար մուզիգա վէ նազմէլէր թէէնիւմսազ օլմըշ վէ էնվաի ֆիչէնքլէր ամբրմըշ տրը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Կրթական Տեսչութեան

Մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց վարժարաններու համար ուսուցչի եւ դաստիարակի պէտք ունեցողք կը հրաւիրուին դիմել ուղղակի առ Կրթական Տեսչութիւն, ճշդիւ ծանուցանելով ինչ ուսման կամ ինչ պաշտօնի համար, եւ ինչ պայմաններով խնդրուիլը։

(ՏԱԽԻԼԻՑԷ հավատիսաթը իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա.)

ԷՆԳԱՐԷ

Էնգարէ մուխպիրիմիզտէն մայըս 20 Թարիխլիյէ մախսուսըմըզա եազըլան պիր մէգթուպ ալտըգ.

Աշըր հազըրըն պիրինճի թէմմուզու յըլէ պաշլայարագ ինքըշաֆ օլունմայան շըմէնտըֆէր խաթթը՝ միրիյէսի վէ էվվէլի սախիլտէն էվվէլ չէհրիմիզ իչինտէ ճան իւզիւմէ պուլունան պիր խուսուսա լայըգ հէքիմլիկին կ ըլէսի վէ շիֆայաբըշ պիր մուայինէսի մազանընտա հիւնէրի թէմսիր վէ ու մումին մէմուրի յի հազըր էյլէմիշ ալըր.

Խաթթըր մէգթուպըն էսկի Շէհիր ճիհէթինէ ալտ գըշֆիյաթը գաթիյէնին իճրասընա տահա էվվէլ վէ ամելիյաթ թէրգիպիյէսինին ինշասընա կէչիլէրէք խաթթըն օլունտուղու էվրագը հավալէ ալէ միւթէայիտ օլմըչ իտի. Էնգարէտէն էսկի Շէհիրէ գատար օլան մէսաֆէնին թախմին քէչֆիյաթը գաթիյէսի խարիթասըր թանզիմ իտիլմէք իւզրէ Մ. Սավինա նամընտա պիր պաշ միւհէնտիսին ըէֆագաթընտա պու քէրրէ չէհրիմիզէ 10 գատար միւհէնտիս կէլմիշ, վէ պիր իքի կիւն արալ վէ պիր վասի խանէ խաթթը իլէ էչեա վէ մալզէմէլէրինի գօյուլմաքտան սօնրա իճրայի քէչֆիյաթ գըլմընտա չընտ նէֆէրի էսկի Շէհիր ճիհէթինէ ազիմէթ իթմիշլէր ալըր. Խաթթըր մէգքիւրըն մուգավէլէ վէ չարթնամէլէրի ահքեամընա թէվֆիգըն վազըֆ օլմայանըր՝ խաթթը մէզքիւրըն ինշասընա տահա ճանանմայօրլար իտի. Շու թէշէպպիւսաթը ֆիիլիյէ վէ իճրաաթը մաատիյէ՝ ալըրգ օ կիպիլէրի իգնայէ քեաֆի աստ օլունսա կէրէք ալըր.

..

Ալէմը մէսէնիյէթտէ մաթպուաթըն ֆէվգալադէ ինքըշաֆ գաբլուլ իթմէզ. «Էնգարէ» չու ալմը հարֆ տան միւրէքքէպ լուղէթին թէչքիլ վէ իգհար էյլէտիկի մանա՝ վիլայէթ իչինտէ նամտար վէ օլտուգճա նազարը տրգգաթը ճալիպ պուլունմասըյլա չէհրիմիզ աճվալի հագգընտա մախպիրի օլմագլա իֆթիխար էյ լէտիկիմ ճէրիտէի ֆէրիտէլէրինին պիր քաչ սիւթունլարը իչգալ իտէճէկ մաագուլ կէօրէճէկլէրինի գարինէ քիրամ հազըրաթընըն լութֆիյարընտան ինթիզար էյլէրիմ. Շէհրիմիզտէն իւրաճ վէ հասըլ օլմագըյլա պիհազգըն իֆթիխար վէ իւթիֆատէ իւթէվէքքիւլիմիզ թիֆթիք, խաբաղը, ճէհրի, գիթրէ վէ ճամալինին ֆրգատանը ըէվաճ վէ թէտէննիսինի, մէչհուտ օլան սէմէրէի էչճար վէ արզիյէնին մահսուլը պախտէյ իրսալի ճօլունալգըի վէսայիթին սուհուլէթի նի, վէ մաամֆիճի ագ չալըչմագ, գօյալ միճճարէթ թէաատիւֆի իքթիսապ վէ պունա դարըը թէնզիլ վէ հարիճը զէվդ ու սէֆա վէ միւ րիֆ ալըչան պիր էհալինին աճվալը զարուրէթ վէ սէֆալէթ իշթիմալինի

մուգատտէմա պիթթափսիլ նազարը տիգգաթըա արզ իթմիչ օլտուղըմտան, մէգ.արրըը թաստի վէ գափի ատտ խաթթը.

Գունտան 40-50 սէնէ վէ տահա էվվէլէրի տավարճըլըգ, արա սրրա թիւզիյէ, տուրգէյլիգ, գույումճըր լըգ վէ էմսալի մուամէլաթըյլա միւչ թէզիլ էտաֆ՝ պիր մէվգըի իհտիրամ քէսպ, վէ պու սուրէթլէ չայր չանլար մազհար թէալիւչ վէ թէֆէյյիւզ օլմուշլար ալըր. Հալ պուքի, չու սօն ձէնէլէրտէ իմ ու մէաարիֆին հէր միւլէքէ վէ հանկի էնաֆ օլուրսա օլսուն սաճիպի իլմ ու հիւնէր պուլունըր իսէ րիւ թէգատրմի թէ գատարի մ էյլէտիկի զաճիր վէ պա հիր իքէն, պու սուրէթը միւթէնա պէհա նազարը միւթալէայա ալըն մագսադըն շիտտոլէ գատար չէհրի միզգէ մէքթէպ վէ մէաարիֆ հիչ հիւ քմիւնտէ գալմըչ ալըր թէէսուֆ, սաա հէզար թէէսուֆ. Գիւճլէք գաթճան զարալ էսէրի օլմայօղըն ալֆլը մուհաջէթըը վաթմաէն իլէ անրէթը պիթմարաֆանէսէ պէյանէ մէճպուր օլուրամ. Շէօյլէ քի, նէֆսի Էնգարէ մէքթէպը հալիւ թ վէ րիւշտիյէսի սօն վէնէլէրտէ թանհեր ինթիզամը ալըրմըչ, վէ ան պէ ան մէնֆաաթ վէ մուհասսէնաթը կէօրիւլմէկը քեալը ֆախր ու միւկաֆաթ խուլըմըչ, վէ վալիի սապըգ Սըրրը փաշա հազրէթլէրինին հիմ մէթլէրիյէ միւպաշէրէթ օլըան մէքթէպը քէպիրը խուաճէնին տէվամը ինշաաթ վէ իթմամըն վալիի վա լըջանը լահրգըմիզ Ապէտին փաշա հազրէթլէրինին մէպզուլ պույուրլան հիմէմաթը միւթէվալիյէլէրինտէն ան գարիպ քիւչատ պույուրլաճագը մէմուլը գավիտէն պուլունըր ալըր.

Բօզ գալընտայըրտըլըն էօթէ տէն պէրու քիւչատ պուլունան գիւքիւր վէ իւնաս պիր մէքթէպլէրի՝ Տէրսասաէթ վէ մահալը սախիտէ մէքիճին պազը տահա կամիյէթ թարաֆընտան մէվրուտ խանամ վէ պուրա միւթէթէպպիրանըն հիմէմաթըյլա չէնտ սէնէտէն պէրու կիւրու կէօրիւլմէկէ պաշլամըչ ալըր.

Էրմէնի միլլէթինիզ Ս. Խօրէնեան մէքթէպինէ կէլինճէ, թէվգիի միւքեաֆաթ գիւճէթի հասէպիյլէ իտառի մախսուսէ օլունմըչ իտի. 10-15 սէնէտէն պէրու քիւչատ վէ պաշ գէն մէսամու պույուրլան մէքթէպին իւլաճ վէ ինթիզամը հէր ֆէրտա թարաֆընտան պիր չէվգ ու սէվգը թալիպի իլէ արզու օլըն մագտա իքէն, ախիրէն մէքթէպ կէօրմէճ վէ իլմին լէզգաթինէ պի հագգըն լէզզէթար օլմուշ պազը մէարիֆպէրվէրանըն թէշվիգ վէ հըմմաթըրենըն սայէսինտէ վէ մանէվիյէթըն իդտամ վէ չապլէթլէրինէ էֆրատը միլլէթին մուավէնէթը սախի միւնզամ օլարագ տա, չու չիմտիքի պալըգ հալինէ իֆրաղ վէ 6 սէնէտէն պէրու վէ հալա 150 յէ գարիպ չիւքիւր ու իւնաս չակիրտանըն տէվամ վէ սէնէվի իմթիհան վէ թէվգիի միւքեաֆաթ վէ

էլ հիւնէրլէրի պիյանգօսը վիրինէ թէնի միւնասէպէթիյէ թէրագգիյաթը հագգընտա մազհար թագտիրը ու մումի օլմագտա ալըր.

Միլլէթիմիզ Գաթօլիգ գրուպընա կէլինճէ, մէմալիգը մահրուսէի Շահանէնին էն գիյատէ հալէգ վէ էնգարէտէ պուլունտուղու, վէ չէհ րիմիզտէ տախի 2000 խանէյէ գարիպ օլուպ 30—40 նէֆէր րահիպ էֆէնտիլէրի մէվճուտ վէ պունլարըն իչինտէ Ռօմա, Ֆրանսա վէ Աստրիա մէքթէպլէրինտէ իքմալը թահսիլ վէ քեաֆֆէյի լիսանը էճնէպիյէ աշինա իլմ ու մէարիֆ վէ ֆէլսէֆէյէ թէվագգուֆ պուլունըր գիմսէլէր մէվճուտ պուլունմըշ իքէն, աճէպ հագգըմըզ հանկի ուշլը թաճմանընտա մէքթէպ խուսուսընտա հասէնէմէ էէքշմագ պազ մէգրէպլէրինէ էլէտ իլմ ու մէարիֆ վէ իլմի թէհզիպ գօյմամագ, մէնաֆէէթ վէ մէնֆաաթը մէլիֆիլէ խէմշէրի սէրի փաշաթրը քիւ անիլինէ թաճանթը պալըգ պիթթ էլքի թէվալի.

խուլասա մէքթէպլէրին տէվամը թէաալիմ իչին պիր պէրեքեաթ ...

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթասընտա պէրվէճէլը աթի օգունմըշ տըր.

Իմիմ-ու ոհմ-ու

Գու հաֆթանըն մուամէլաթը Թիճարիյէսի կէչէն հաֆթաքի մուամէլաթտան տահա ազ ըէվաճըը օլմամըշ տըր.

Խումուչագ պուղտայ միւվարէտաթը թէնազուս իթմէք չէօյլէ տուրսուն, պու հաֆթա պիլագիս արթմըշ տըր. 10,000 քիլէսի Տէվիր Բօլու ի լէ վէ 10,000 քիլէսի Թունատան վէ տիկէր 10,000 քիլէսի տախի Պալըգ տան կէլմէք իւզրէ ճէման եէքիւն 30,000 քիլէ պուղտայ վիւրուտ իթմիչ տիր. Գունլարըն ճիւմլէսի ֆի րուխթ իտիլմիչ օլտուղընտան, 34,000 քիլէտէն իպարէթ օլան կէչէն հաֆ-

թա մէվճուտը թէքէտտիւլ իթմէմիչ տիր.

Խումուչագ պուղտայըն պէչէր քիլէսինտէ ֆիյաթճա պու հաֆթա 20 բարա թէնէզզիւլ կէօրիւլմիչ տիր.

Պէչէր գըյէսի 35 բարատան օլարագ 5 վակօն տօլուսու սէրթ պուղտայ ֆիրուխթ իտիլմիչ տիր. Սա թըչտա կէրմիյէթ օլմագլա պէրապէր ֆիյաթըն թուլթ կուն օլատըղը էմիրաֆ իտիլէլի տիր.

Ունա կէլինճէ, հաֆթա զարֆընտա քի միւվարէտաթ 4000 չուվալա վէ սաթըլչ եալընըզ 3000 չուվալա պալիղ օլմուչ օլտուղընտան, մագազաը կէչէն հաֆթաքի մէվճուտա զամմ օլընարագ, պունը 13500 չուվալա իպլաղ էյլէմիչ տիր.

Իսպահամճ բիւգտայըգըդա կէչէն հաֆթալար մուամէլաթընտա կէօրիւլէն կէրմիյէթ խիլաֆընա օլարագ պու հաֆթա հիչ աֆիօն սաթըլմամըշ տըր. Զաքքամճ ֆիյաթ թամթ կուն օլուպ, պու խուս գրսմէն միւչթէրիլէրին ազըմ վէ տիկէր թարաֆտան աֆիօն հասըլ խաճէն վիլայաթը միւխթէլիֆէտէ վէ պախուսուս Իզմիր վիլայէթինտէ սօն եաղմուրլար սէպէպիյլէ կէլէճէք սէնէ մահսուլըն պօլ օլաճաղը հագգընտաքի սօն խապէրլէրին էմնիյէթպախչ օլմասըն իլէրի կէլմիչտիր.

Գու հաֆթա զարֆընտա ճինսը ալէատան գըյէսի 14 — 15 ղըրչ ա 32 պալիա եարազը սաթըլմըշ տըր. Լօնտրատան վարիտ օլան խապէրլէր Լօնտրա բիւգասընըն աճվալինճէ հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգուա կէլմէտի կինի պիլտիրիյօրլար.

Սարը պալամուտ մէվճուտընըն քիւմրէթ իտիւ եէքիւն միւտասը օլմամաչը վէ տիկէր պազը ազվալըն տախի ակէտ նէ իտիւմամ իթմէսի սէպէպիլէ, պու հաֆթա մալը մէզգիւրէ բիւգաէարջեա հէր զէմանըգինէ նիսպէթլէ մուամէլաթ բէգ օ գատար կէրմիյէթ կէօրիւլմէմիչ տիր. Մէվճուտ 600 գըյէտէն իպարէթ օլուպ, պէչէր գըյէսի թրանսիթ իչին 17—$17\frac{1}{4}$ վէ տախիլ իչին 18 ղըրչ տըր.

Գու հաֆթա էսկի վէ եէնի մահսուլտան օլարագ, գըյէսի $6\frac{3}{4}$-$7\frac{1}{2}$ ղըրչ տան 258 չուվալ Գայսէրիյէ վէ գըյէսի $5\frac{3}{4}$-$6\frac{1}{2}$ ղըրչ տան 332 չուվալ էսկի մահսուլտան Զօրում վէ Թօգաթ վէ Զիլէ ճէհրիսի ֆիրուխթ օլունմըշ տըր.

Քիրքէ ալըզ ու իթասընտա տախի ըէվաճ կէօրիւլմիչ տիր. Գըյէսի $15\frac{3}{4}$ ղըրչ ա սարը ճինստէն 17 չուվալ, վէ գըյէսի $15\frac{1}{2}$ ղըրչ ա թոպալի ճինստէն 22 չուվալ, վէ գըյէսի $27\frac{3}{4}$ ղըրչ ա Գայսէրիյէ պէյազ ճինստէն 13 չուվալ, վէ գըյէսի 19—20 ղըրչ ա 24 չուվալ Գայսէրիյէ վէ Նիկտէ քիրմըզի ֆիրուխթ օլունմըշտըր.

Գու հաֆթա զարֆընտա գըյէսի 52 բարատան 250 չուվալ տախի քէթէն թօխումը սաթըլմըշ տըր.

Ֆինտըգ բիւգասը ըէվաճըը օլուպ, պու հաֆթա Թրապիզօն վէ Գիրա-

սօն մալը օլարագ կէլէճէք սեպտէմբըրտէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ չուվալը 70—$7\frac{1}{2}$ ղըրչ տան թրանսիթ սուրէթիյլէ 5500—6000 չուվալ ֆինտըգ ֆիրուխթ օլունմըշ տըր.

Գանթարիյէ մալընա կէլինճէ, չու սօն պիր գաչ կիւնտէն պէրու գաշվէ ֆիյաթընճա հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգուա կէլմէմիչ տիր. Կէչէն հաֆթա 300 չուվալ ֆիրուխթ օլընտըղը հալտէ, պու հաֆթա սաթըլը 500 չուվալա պալիղ օլարագ 200 չուվալ ֆազլա սաթըլմըշ օլտուղընտան, մէվճուտ պու նիսպէթլէ ազալմըշ տըր.

Թիրէնթէ չէքէրինին ֆիյաթը կիթտիքճէ թէզայիւտ իտիյօր. Գու չէքէրին պէչէր չուվալը չիմտի 155—160 ղըրչ ա ֆիրուխթ օլընըյօր. Գու հաֆթա զարֆընտա 3000 չուվալ չէքէր վարիտ օլարագ պունըն 2500 չուվալը ֆիրուխթ օլունմըշ տըր. Բիւգասընտա մէվճուտ բէգ ճիւզի պուլունան Ռուս չէքէրինին ֆիյաթը 150 ղըրչ տըր. Գու հաֆթա 100 չուվալ Ռուս չէքէրի սաթըլմըշ տըր. Հօլանտա չէքէրինէ կէլինճէ, ֆիյաթը 165 իլէ 167 ղը արասընտա օլուպ, պու չէքէրտէն 110 չուվալ ֆիրուխթ օլունմըշ տըր.

Ռուսիատան կէլէն բէթրօլ գազը ֆիյաթընտա 20 բարա թէզայիւտ վուգուա կէլմիչ տիր. Ամէրիգա լանթիյէ գազընըն սանտըղը 44 ղը ա ֆիրուխթ օլընըյօր. Ամէրիգա գազընտան մէճճուտ պուլունմայօր, ֆիյաթը պիւսպիւթիւն իթիպարի տիր. Գու հաֆթա հէր նէվ գազ ալըզ ու իթասընտա սուրէթը իսթիսնաիյէտէ օլարագ ըէվաճ կէօրիւլմէմիչ տիր.

Սանտըղը 57—$57\frac{1}{2}$ ղըրչ տան պու հաֆթա զարֆընտա 400 սանտըգ Ֆուրնիյէ սպիրտօ մահսուլը ֆիրուխթ օլունմըշ տըր. Անվէրս մարսէյլի պէչէր գըյէսի ճէճէտէ 4 ղըրչ 25 բարայա ֆիրուխթ օլունըյօր. Գու մամուլըն մէվճուտը զայըֆ քեաֆի օլուպ, բաղլէթմիզ օլտուղընտան, մալ տախի կիւլէյօր.

Գու հաֆթա չուվալը 112 ղըրչ տան 600 չուվալ Ռանկուն հինտ բիրինճի սաթըլտըղը կիպի, զարֆընտա Թուզլա կուն ֆիյաթըյլա քիւթէն պուղտայինէ խալիս ալըզ ու իթա վուգուա պուլմըշ տըր.

Հայը բիւգասընտա պու հաֆթա հիչ ալըզ ու իթա օլմամըշ տըր.

Մէվալիքը Շահանէտէ իւքէ պէօճէքլէրինին աճվալինէ կէլինճէ, պէօճէքլէր Յինճի ուղզուլարընտա վէ պազը մահալլէրտէ տալլարտա սալըննաճագ հալէ կէլմիչլէրտիր. Տութ եափրաղը պօլ օլտուղընտան, Պրուսատա պէօճէքլէր 4ինճի ուղզուլարընտա վէ Էտիրնէտէ 3ինճի վէ 4ինճի ուղզու արասընտա վէ էզ հալտէ պուլունմագտա տըրլար. Սուրիյէ տա գօզա բիւգասը աչըլմըշ, վէ պէչէր քիլօկրամը ֆիյաթը 22—23 ղը եանի 3.25—3.50 ֆր. րաստէլինտէ պուլունմըշտըր. Օ թարաֆլարտա Մարսիլեա բիւգասը չէքիլմիչ

(117)

ԳՐՋԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒՍԻԱՅԻ

ՓՋԱԳԻՆ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԳԱՄԵԱՆ

Մաալէն՝ սէվինճլէ.—Սանտըգլար հազըր տըր, չամաշըրլար հէբ սանտըգլարա գօնմուշ տըր... պէն սիզի պէգլէթմէյէճէյիմ... նէ՞ վագթ թաշընըյօրըզ...

Րէյմօն.—Բօլ եարըն սապահ կիտէճէք, պէն պու աքշամ օրատա եաթաճաղըմ.

Մաալէն՝ խուզիւնիւ էքչիտէրէք.—Գիւմէտիկիմ կէօրմէտիկիմ պիր էվտէ եալընըզ նա՞սըլ կիտէր եաթարըմ.

Րէյմօն.—Խաթըրլա՞մըյօրսըն քի Բօլ եարըն կէլմէյէճէկտէ էվ սուգլիւն պուլունտըն վէ ալէա պիր թաամ հազըր իտիլմիչ օլաճագ.

Բօլ՝ Մաալէնին սուրաթը էքչիթտիկինի կէօրէրէգ.—Գամաճըղըմ, Մաալէն եալընըզ կիթմէյէ գօրգույօր, եէրլիւսիղին պէլլի տիր, գայանազթ տա քէնտիսինին տէյիլ տիր... էկէր միւսաատէ իտէր իսէն կիտէյիմ չարուճագ չանթամը հազըրլայըմ վէ եարըն կիտէճէք եէրտէ պու աքշամ Մաալէնիլէ պէրապէր կիտէյիմ.

Մաալէն բէգ զիյատէ սէվինճլէ.—Ահ, նէ՛ ալէա օլուր... Գու կիւնքի իչ եարընա գալմագ... Թասալը տա օրատա խոչէրիզ... պէն հարըլաճ չարուճագ պիր էվմէք հազըրլարըմ օրատա...

Րէյմօն.—Մաատամ քի էյլէ իսթէյօրսընըզ, եարընըզ... Զարուգ էթ տէ չանթանը հազըրլա, Բօլ.

Բօլ օտասընա կիտիպ, կէօթիւրմէք իչին էն էլէզմ չէյլէրինի չարուճագ սար-

տը րաքէթ իթտի. Հէվալէլի չէյլէրի ալմատը. Բարիզ ուզագ օլմատըղընտան, կիպի չէյլէրէ լիւզում օլըրգճա կէլիպ ալապիլիր իտի. պու սուրէթլէ պիր տէ կէզինմիչ օլուր իտի.

Գու էսնատէ Րէյմօն՝ Մաալէնիլէ եալընըզ գալտըղընտան, մէրգումէյի էն կէօթիւրէրէգ եավաչ պիր սէտա իլէ.

—Մա՛զմէնէրկիմ, հէբ տուչինէմէմիզ Բօլըն իւզէրինտէ օլմալը... Գու կիւն իմ... —տէտի վէ սէսինի քէստի.

Մաալէն՝ նէֆէսի քէսիլէրէք.—Էյ սօնրա՞...

Րէյմօն.—Սօնրասը չօճուգ Թէհլիքէտէ տիր.

Մաալէն՝ տէհշէթինտէն սար ձարը քէսիլէրէք.—Թէհլիքէտէ՞ մի... Թէհլիքէ՞ մի տէտինիզ, պունըն իմքեանը եօգ տըր...

Րէյմօն.—Հայըրֆ քի, բէգ սահիհ տիր... Լաքին էյի պագըլաճագ օլուր իսէ Թէհլիքէնին էօնիւ ալընապիլիր... Էյի վէ պէլայինի էճմէքլէր էճմէլի, զիհնի թէմամիլա բահաթ օլմալը, խուսուսիյէ չալըշմամալը... Սէմէքէճէ վէ չարտամ քէնտիսինտէն հիչ պիր չէյ էսիրկէմէ... Հիչ պիր մասրաֆտան գաչընմամա... արթըգ իսարէ վէ թասարրուֆ լազըմ տէյիլ տիր... Էն էսկի Գօրտօ վէ Գուրկօներ չարապլարընը պուլ... Բարահ չօգ օլմատըը իչին պիր չէյ գըսմանըն սէրվէթի կէօզիւմէ կէօրիւնմէզ, նէվէրտէ քի Բօլ հայաթտա օլմասըն... Յիւմէրլէմէ քի Բօլ եաչասըն...

Մաալէն՝ հէյէճանը գալպինի կիւճ հալ իլէ թութարագ.—Հէմ տէ եաչայա ճագ տըր... պունը սիզէ վատ իտէրիմ... պու պապալը գէնտի քէնտինէ բէգ էյի պագաճաղըմ... կէօրէճէքսինիզ... էկէր լազըմ օլուր իսէ, Բօլ իչինտէն քէնտիմի ֆէտա իտէճէյիմ...

Րէյմօն՝ Մաալէնէ պիր սէվկի ալթուն ուգալթարագ.—Իշթէ սիզէ պէն Ֆըրանսա պիթէրսէ, իսթէ... ալըճագըըն...

Գու արա տէյիլքանը միւրուտ իթտի.

Րէյմօն.—Հազըր մը՛ըն, Բօլ.

Բօլ.—Էվվէթ, պարապաճըղըմ... Թալիսմանընա կէօրէ չազըրլանտըմ... պու քիթապը վար տըր... Եօլա չըգաճագիմ... Լաքին Մաալէն տէ հազըր տըր...

Րէյմօն.—Նի՞չին...

Բօլ.—Զիւնքի պիզիմ էվ պէրապէր կէլմէյօրսըն...

Րէյմօն.—Շիմտի պունըն իմքեանը եօգ տըր, էյի պիլիրսին քի պէն տէ պուրա

նա չօգ միւթէէսսիֆիմ, լաքին եազընտա կէլիր սէնի կէօրիւրիմ, վէ հէր նէ վագթ միւսաատէմ օլուր իսէ, կէլիպ եանընտա գալաճաղըմ.

Մաալէն կիթտի պիր արապա թութտը. Էչեալար մէգքիւր արապայա եիւքլէթիլտի.

Րէյմօն՝ օղլունըն չըգտանընտա պիր գաչ ալթուն իլէ պիր ազ կիւմիւշ բարա գօյտու վէ տէմիր եօլունա գատար մէրգումա ըէֆագաթ իթտի.

Պագգա օղուլ պիրպիրինի չօգ սէվտիքլէրինտէն, էճքտիկէրինտէն այրըլըրգլարընտա բէգ օ գատար քէտէր կէօսթէրմէտիլէր իսէ տէ, բէգ մահզուն օլտուլար.

Րէյմօն իլէ Բօլըն կէօզլէրի տօլուպ, իսթիյար Մաալէն իսէ կէօզ եաչլարընը սիլիյօր իտի.

Տէմիր եօլ գաթարըընըն հարէքէթ չանը չալընըպ, մէրգումանը էճքտիկէրինտէն այըրտը... Պիր սաաթ սօնրա իսթիյար խըտմէթճի գարը իլէ տէլիկանլը Բօլ Բօր Գրէթէյլ սայֆիյէսինէ միւվասէլէթ խասըլ էյլէտիլէր.

Շիմտի պուրատա պիր ազ կէլիչէ նազըը քէլամ իտէլիմ.

Բասգալ իլէ Ժագ՝ ատասաքի լօգանթանըն չարտաղընտան միւֆարէգաթ իտօնուպ, Ժաամ իթմէք իւզրէ Բըթի...աթէլ գօնաղընա ավտէթ իթմիշլէր իտի.

Գունլար եօլտա չօգ լագըրտը իթմիշլիր, լաքին պունընըն պէրապէր եալընըզ օ կիւնքի վուգուաթը իւզէրինէ գօնուշմըշլար իտի. մալիւմ օլան էօյլապա մէյանինէ կէչիրմէք իւթէսարըֆլէրի ատամլարըն պիրինէ թէսադուֆ իթտիքլէրինէ բէգ մէմնուն օլուպ, չիմտի պու միւմաթըն ղայրը թէսադուֆէն իւթիֆատէ իթմէք լազըմ իտի.

Ժագ.—Վագթը միւնասիպտէ իչ կէօրէճէյիզ... Էկէր Բարիզէ նագըլ խանէ իւթմէքլիյիմիզ պէգլէր իսէ, պէնճէ չօգ աղըրլըգ օլուր, լաքին միւմքին օլտուղը չարուգ նագըլ իթմէլիյիզ...

Բասգալ.—Սէն պանա կիւվէն... պէն էյլէ պիր եարաճաղըմ քի պիր տագիգա պիլէ զայի իթմէյէճէյիզ.

Էսնաի թաամտա Տօգթօր Անժէլէ իւթտասը մէզգուր իտէրէք, կէլէճէք հաֆթա զարֆընտա, Բարիզտէ միւլագաթ իթտիկի գօնաղա նագըլ իտէճէկինի պէյան իւթտիքտէն սօնրա տէտի.

(Տէվամ)

իւզէրինէ պէհէր քիլոկրամը 45 ֆր. տան պիր մըգտար ռէնմի իւէք պիլէ սաթըլմըշ տըր. Մըսըրտա պէօճէքլէր Յունանի վէ Գիւնտի ուշգուլարընտա օլտըղը կիպի, հիչ պիր Թարաֆտան տախի չիքարըլմաթ վուգու պուլմամագտատըր. Մէմալիքը Շահանէտէ իւէք մահսուլը պիրինճի Թախմինէ կէօրէ, կէրէք ճինս վէ կէրէք մըգտարճա կէչէն սէնէյէքտէն էյի տիր.

Իթալիատա աճվալ էշեարը մուխթելիֆէ իպլաղ իթմէքտէ վէ մահսուլ կէչէն սէնէ տէրճէճէսինտէ Թախմին իտիլմէքտէ տիր. Ֆրանսատա պէօճէքլէր Յունանի վէ Գիւնտի խաթըրալըլէրինտէ (ուշգուտա) պայըլմագտա վէ պազը Թարաֆլարտա վագթընտան էվվէլ պէշինճի տէրճէճէյէ պայըլ օլմուշ պիր հալտէ կէօրիւլմէքտէ տիր. Պազը Թարաֆլարտա տախի չիքարըլմըշ իշիտիլիյոր. Սրանիատա մահսուլ կէչէն սէնէտէն աղ Թախմին օլունուլոր.

ՇԱՐԳ ՀԱԼԸԼԱՐԸՆԸՆ ԻՄԱԼ ՕԼԸՆՏԸՂԸ ՄԷՄԱԼԻՔՏԷ ՍԷՅԱՀԱԹ

(Բէշինճի նիւսխամըզտան տէվամ)

Գ. Ս. Կիւլպէնկեան

Հալըլարըն ուսուլը նէսճինի վէ հալը տէսթկեահըընըն Թէրթիպաթը միւխթէլիֆէսինի ուսուլ պիր սուրէթտէ նագլ ու Թարիֆ իթտիք. չիմտի տէ խիւլասա վէճհլէ, եունլարըն նէ ուսուլտէ պոյանտըղընը վէ իչճի գարըլար Թարաֆընտան նէ բէսիմլէր իսթիմալ օլընտըղընը վէ տահա սաիր պազը իգինճի տէրէճէտէ էհէմմիյէթի օլան խուսուսաթը տախի պազը մալիւմաթ իթա իտէճէյիզ.

Հալը իմալինտէ իսթիմալ օլընան եունլար, Թիֆթիքլէր վէ եախօտ տէվէ Թույլէրի` քէօյլիւլէրին մալը օլուպ, պու քէօյլիւլէրին գարըլարը տա հալըլարը իմալ իտէրլէր. Գօճասը էքսէրիա գօյուն վէ քէչի սիւրիւսինի պէկլէյէ կիտէր. գարըսը` պէրիտէ էվինտէ հալը իմալիյէ մէշղուլ օլուր. Կէնճ գըզլար տախի վալիտէ վէ եախօտ հէմշիրէլէրինէ մուավէնէթ իտէրէք, իշպու հալը իմալինտէ պէօյլէջէ պիր վուգուֆ իճրա իտէրլէր.

Գոյունլար գըրըլտըգտան սօնրա պուտակ պիր չօգ սու իլէ եըգանըր, կիւնէշտէ գուրուտուլուր վէ պիւքիւլիւքտէն սօնրա պոյանըր.

Թարիխտէ միւթալէա օլընտըղը իւզրէ, Ասիա ագվամը միւխթէլիֆէսի` բէգ էսկի զէմանլարտան պէրու եունը պոյամագ սընաաթընտա տահա օլուպ, լաքին պու սընաաթ Ասիատա բէգ աղըր Թէրագգի իտէրէք չիմտի էսկի ուսուլինտէն չօգ պիր չէյ Փարգ իթմէմիշ վէ Ասիա ահալիսի` իճատի պագըլաթա միւսթաիտ օլմայըպ էսկի ուսուլտէ պէօյլէջէ պիր խալըմաթ հուսուլէ կէթիրմէմիշ օլտուղընտան, պու ուսուլ` աթալարընըզ զէմանընտա նէ իտի իսէ չիմտի եինէ այնը կիպի պիր չէյ տիր. Եունլարը պոյամագ իչիւն իսթիմալ օլընան վէսաիթ բէգ ուզուն վէ գանըմթլը իսէ տէ, նէթիճէնը միւսթահսէնլէ մաթլուպա բէգ զիյատէ մուվաֆըգ օլուր, պոյալար նէպաթաթտան հըգարըլըր վէ բէնկլէր խասս վէ չէշիտլի օլուր.

Իրան` սօն զէմանլարտա էսկի պոյալարըն եէրինէ չիմտի օթու (անիլին) վէ կէօք պոյա (ալիզարին) բէնկլէրինի գուլլանմագա պաշլայըպ. լաքին հիւքիւմէթը Իրանիյէ` պոյա էճզալարընըն Իրանա իտխալընը մէմլէքէթին մէնֆաաթը իչիւն չու սօն սէնէլէրտէ պա իրատէ Թահթը մէմնուիյէթէ ալմըշ տըր. Գալը վէ եախըթ պոյալար եարըլմագա պաշլայըպ, բըղըըն Թէէսիրիյլէ աղ վագթտա հալըլարըն բէնկի պօզուլտըղընտան, Իրան հալըլարը իթիպարտան տիւշմէյէ պաշլամըշլար իտի. Մամաֆիհ Իրանիլէր` աչըգ ուսուլ բիւյայամըլըղտան պիր չօգ պոյա էճզասը միւպայաա իտէրէք, Իրանա խայլի գաչագ պոյա իտխալ իտէյօրլար.

Պոյա իչիւն պաշլըճա գըզըլ քէօք, միյան քէօքիւ վէ տահա սաիր պու կիպի պոյալը քէօքլէր վէ նէպաթլար իսթիմալ օլընըր, իքինճի տէրէճէտէ տէ մազի, ճէհրի, պազը մէյվէ գապուգլարը վէ պազը էարրագլարը գուլլանըլըր. Թէգալիք չիվիտ վէ գըրմըզ տախի պոյա իչիւն քիւլլիյէթ իւզրէ իսթիմալ օլընըր.

Ղարիպ տիր քի, հալը իչիւն հէր գարըյէտէ քէնտինէ մախսուս պիր բէսմ գուլլանըլըպ, պու բէսմ աթատան տէտէյէ գալըպ տըր վէ պիր քէօյիւն հէր իչճի գարըսը տա եալընըզ օ բէսմի իլէր. Պինաէնալէյհ այնը պիր մահալին քաֆֆէի հալըլարը եալընըզ պիր բէսմ իւզրէ օլուր, զիրա իչճի գարը չօճուգլըղընտան պէրու եալընըզ օ բէսմի կէօրմիւշ օլտըղընտան, քէնտիսի տէ անճաք պունըա բէսմտէ հալը իշլէմէզ. Գու հալտէ պէճճիմէ հալըլար քէնտի բէսիմլէրինտէն Փարգ օլընըպ. Թանըյանլար` Փիլան հալը Փալան եէրին հալըտըր տէյու սէօյլէյէպիլիրլէր. Մէսէլա, Քիլա գարիյէսինէ ուղրատըլըրսանըզ, օրատա Գալիր հուրմա տալլարը բէսմինտէ հալըլար կէօրսիւք. Գարապաղտա Ճիպրայիլ նամ մահալտէ մավի զէմին իւզէրինտէ զավէլլի գոխմ (բէգթանկիւլէր) բէսիմլի հալըլար իմալ օլընըր. Շիրվանտա Մոլլա Քէնտտէ էլվան (չէշիտ) բէսիմլի հալըլար եափըլըպ, պունլարտա տայմա եըլտըզ տա պուլընըր վէ զէմինլէրի եա մավի վէ եախօտ սարը օլուր. Պու սուրէթտէ գաչ չէշիտ բէսիմ իւզրէ հալը վար իսէ օ գատար գարիյէտէ հալը իմալ իտիլիր, Փարգ ու իմթիյազ օլընապիլիր, զիրա այնը պիր գարիյէտէ իքի միւխթէլիֆ բէսմտէ հալը իմալ իտիլմէսի բէգ նատիր տիր.

Նալէզթէ հիչ պիր չէյէ պէնզէմէյէն վէ չէշիտլէրի պիրպիրինէ միւնասէպէթսիզ տուշիւրիլմէյէն աճաբ աճայիպ բէսիմլի հալըլար կէօրէն օլմուշ տըր. Իշթէ պու հալըլար` էսքի ատէթ վէ ուսուլի Թէրգ իտէրէք քէնտի քէնտիլէրինէ բէսմ ու չէշիտ իճատ իթմէք իսթէյէն վէ ասըլ մուվաֆըգ օլամայան պազը իչճի գարըլարըն նէսճ իթտիքլէրի հալըլար տըր. Մէմալիքը մէզքիւրէտէ էսքի ատէթ (աւանդութիւն) մուգատտէս օլուպ, անտէն նիւքիւլ իթմէկէ գալգըշմագ պէյհուտէ տիր, զիրա օրալարտա էսքի ատէթի նագզ ու պոզմագ իթմէք մումքին տըր.

Գու պապտէ պազըլըշ մալիւմաթա կէօրէ, Պաճըր Հազէրին Ճէթթէսինտէ քէարին մէյլա Թիւրքիսթան, Պէլուճիսթան վէ Աֆղանիսթան հալըլարը տախի տախիլ օլարագ Գավգասիատան հէր սէնէ 220000տէն աղ հալը իխրաճ օլընմազ. Պունլարտան նէնճմի 120000 գըտասը Տէրսաատէթ բիւյաղընտա կէլիր, պունլարտան տա Եվրօբայա կէօթիւրիւլիր. Եպլէնչ չէհրիմիզին Կիւլպէնկեան Թիճարէթ էվի իլէ Թիֆլիսին Լոքի Թիճարէթ էվի հէր պայտան սէնէվի 70000 հալը սարֆ իտէրլէր. Իխրաճատըզ միւրուր իտէն 120000 հալըտան մաադա Գավգասիատան Օտեսա վէ Աստրախան (Աժտէրխան) Թարիգիլէ Ռուսիանըն միւխթէլիֆ չէհիրլէրինէ տէ 100000 գտար հալը սէվգ ու իխրաճ օլընըր. Տէրսաատէթ բիւյաղը Եվրօբա իչիւն վասըթա պիր Թիճարէթկեահ օլտըղընտան, հալըլարըն էն էյիլէրի Գավգասիատան Տէրսաատէթէ իրսալ օլընըր.

Շունը տախի պէյանէ միւսարէաթ իտէրիզ քի, ասըլ Գավգասիատա հալը իմալ օլընըմայըպ, Գավգասիանըն էթէքլէրինտէ քէարին մէմալիքտէ (Թրանսգօգաֆ) պու սընայաթ զիյատէ ճէսիմ պիր սուրէթտէ իճրա օլընըր. ասըլ Գավգասիատա Թօբրագ բէգ մահսուլտար օլտըղընտան, օրատա քէօյլիւ զիրաաթլա մէշղուլ օլուր. լաքին Գավգասիանըն գալան գըսմը` Մուղանի վէ Գարապաղ օվալարը կիպի չէօլ վէ մահսուլսըզ օվալարտան իպարէթ օլտըղընտան, էհալի օրալարտա էլ մաժուլաթըյլա մէշղուլ օլույօր.

. .

(Տէվամ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻԶՄԻՐ

. . . Խմբագրապետ Տէր,

Երեք շաբաթներէ ի վեր աստ է հռչակաւորն Ագամեան, եւ սակայն տակաւին հազիւ կրցած է տալ երկու ներկայացումներ, որոնց համեմատական յաջողութիւնը կարող չ'ենք երկու պատճառներէ որո՞ն վերագրել ահեւ. Իզմիրցւոց անտարբերութեա՞ն թէ Իզմիրի կլիմային տարօրինակ փոփոխականութեան.

Սակայն մասնաւորելով խնդիրն եւ ուղղելով խօսքս անաչառապէս` պարտաւոր ենք խոստովանիլ որ, մանաւանդ թէ Դեբրառօլ ներկայացուած գիշերը համեմատութիւն չը կար օդին անձրեւոտ հաւանականութեան եւ հանդիսականաց անպայման նուազութեան մէջ. Եթէ յարելու ըլլանք որ նոյն գիշեր Ագամեան էֆէնտիին ընծայուած միակ պսակն կը նուիրուէր ոչ թէ Հայու մը, այլ տաղանդ եւ արժանիք գնահատել գիտցող Սերվիացիի մը կողմէ` այն ժամանակ որոշակի ցոյց տուած կ'ըլլանք Իզմիրցւոց թատերասիրութեան չափն ու աստիճանը.

Կը ցաւինք որ խոստացանք անչառապէս գրել, թէ ոչ կրնայինք անյիշատակ անցնիլ թէն Դեբրառօլ ներկայացուած գիշերն երգեցիկ—սրճարանները (ֆօֆ լըն՛ս) զարդարող հայ երիտասարդութիւնը` որ թեւով—բայց թեւով միայն—կը հաւասարէր էւէնի պարտէզը հաւաքուած հասարակ հայ հասարակութեան.

Մենք կը փափաքէինք որ Ագամեան էֆէնտին Իզմիրէն չը մեկնած` չատ մը Հայեր խանդավառող չար ամպերն հրաժեշտ տային մեր մթնոլորտին, որպէսզի Իզմիրցիք զրկուէինք այն միակ փառքէն, որ ազատութեան լաստափայտը պիտի լինի մեր թատերասիրական նաւաբեկեալ համբաւին.

Ցաւով Ագամեանի համակրելի անձին եւ սքանչելի դերակատարութեան` կը մոռնենք թէ ի՞նչ կրնանք գրել, որ արդէն ըսուած չըլլայ Օսմանեան եւ Ռուսական մամուլի մէջ, որոց միաձայն վկայութեամբ Ագամեան գնահատուած եւ հռչակուած է համաստիճան, ի՞նչ կ'ըսենք, գերազանց քան այն աշխարհահռչակ դերասաններն, զորս անլուր գովասանօք անմահացուցած են Եւրոպական մամուլն ու քրոնիկագրութիւնն.

Իզմիրի մամուլը, հաջուադէպ միաձայնութեամբ արձագանք տուաւ ընդհանուր հիացման, եւ խանդավառ առաջնորդողներով ողջունեց Հայ թատրոնի համակրելի հերոսն, առանց երբէք մոռնալու, ինչպէս կը վայելէին չատեր, թատրոնական ու գեղարուեստական տաղանդի հետ առնչութիւն չունեցող նկատումներու.

Մենք բնաւ չը պիտի մտնենք Ագամեանի խաղին մանրամասնութեանց մէջ, քննելու համար թէ ի՞նչ տեսակ Օթէլլօ մ'է նա եւ որպիսի Համլէթ մը կրնայ լինել. վասնզի ոչ միայն նիւթական ժամանակ կը պակսի մեզ` այլ նաեւ չ'ունինք այն մասնագիտական կարողութիւնն, որ անհրաժեշտ է թատերական քրոնիկագրի մը. Եւ այս իսկ տեսակէտեամբ հազիւ կը համարձակինք գրել սոյն քանի մը տողերն, որ Ագամեանի կորովի տաղանդն արժանաւորապէս գրուատելէ հեռի` համակրանաց եւ ընծայման տկար աղաղակ մ'են լոկ.

Ագամեանը բեմի վրայ տեսնողներ կարելի չէ որ պահ մը չը մոռնան թատրոն, քանաւէնին եւ ինքզինքնին ներկայ չը կարծեն այն անձնաւորութեանց հանդէպ, զորս տաղանդաւոր դերասանն գիտէ պատկերել այնչափ իրականապէս.

Անցեալ կիրակի գիշեր (Մայիս 14ին) երբ թէն Դեբրառօլ կը խանդէնար Համլէթ խաղցած պահուն` չատեր սարսափով կը մտածէին թէ մի գուցէ Ագամեան գիտուածի մի անագորոյն կատաղով, խօսք խենթեցած լինի, այնչափ սքանչելապէս գիտցաւ իւրացնել այդ ամերախտ դերին ամէն նրբութիւնները.

Ագամեան սրտերը կը տիրէ մերթ սիրանրուն էր սիրով, էր նախանձով, էր բարկութեամբ, էր յուսահատութեամբ թափանցելի վրայ` նոյնքան եւ աւելի կը գրաւէ զմեզ իր ընդարձակ ազնուաթեամբ ու կենցաղագիտութեամբ, անհատական կեանքի մէջ. Ես այս է պատճառն որ, ուր որ ալ գտնուած է, ի Տփղիս կամ ի Պօլիս, ի Մոսկուա կամ Իզմիր` իր տաղանդն ու արժանիքը ծափահարողներ խանդավառ հեծեալ են նմա յետ առանձնավայրն, վայելելու նորա հեշտալուր ձայնին ու գեղթիլ խօսակցութեան քաղցրութիւնը.

Սրբէք չը պիտի մոռնանք այն ներախութիւնը զոր գտայինք այդ միեւնոյն գիշեր, շահելով Եւրոպայ տեսած եւ անդ կրթութիւն առած օտարներու պատուական գովեստներն ի մասին այն Ֆրանսերէն մենախօսութեան, զոր Ագամեան կատարանէր անհաւատալի դիւրութեամբ եւ հեշտալուր առոգանութեամբ, եւ որու մէջ ամփոփած էր կարծես իր բոլոր հոգւոյն ու հոգին.

Տիեզերահռչակ բանաստեղծն Ֆրանսուա—Քօբէ, անդամ Ֆրանսական Կաճառին եւ հեղինակ այդ հոգեչունչ մենախօսութեան, անշուշտ կրկնապէս երջանիկ կրնայ նկատուիլ` գտած լինելով, յ'անձին Ագամեանի, իր հոգւոյն եւ զգացմանց հաւատարմագոյն եւ հանգունատիպ թարգմանը.

Յակոբ [illegible]

29 մայիս 1889

Յ. Գ.—Այս պահուս հաճութեամբ կիմանանք որ քանի մը ազնիւ երիտասարդներէ կազմուած է կարգադիր մասնախումբ մը որու խնդրանօք Ագամեան էֆէնտին յօժարած է իւր մեկնումն եւ որու ջանից շնորհիւ յուսալի է յաղթել Իզմիրցւոց անտարբերութեան.

Մեր այդ յոյսը կը մաղթենք իրականացած տեսնել յառաջիկայ չորեքշաբթի գիշեր, 24ին Մայիսի, որ ատեն Ագամեան էֆէնտին պիտի տայ իւր երրորդ ներկայացումը, Գիբրաձոն.

Յ. Մ.

Իզմիր 22 մայիս 1889

ՊԻՐ ԻԶՏԻՎԱՃ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Իզմիր սաքինլէրինտէն Յօթխաւի ֆամիլեասընա մէնսուպ պիր գըզ վալիտէյնինին րիզասընը ալմագսըզըն ալագա իթմիշ օլտըղը Ամիրա իսմինտէ պիր Ռում տէլիգանլըսը իլէ գատըր իգտիվաճ էյլէմիշ վէ Ճամիլէ գալմըշ օլտըղը հալտէ, մէրգում Ամիրա իլէ էվլէնմէյէնի իսթէմէյէն պէրատէր վէ ագրապասը` մէրգումէյի սօգագտա կիտէր իքէն. Թութուպ, գըզգաբտաղընըն զէվճիւպուլընտան Եունան մէյլուանընտան Մ. Գումուտուրօսըն Աթինատա քէարին խանէսինէ կէօնտէրմիշլէր իտի.

Գըզըն իւզէրինէ Յօթխաւի ֆամիլեասը վէ Մ. Գումուտուրօս Տէրսաատէթ Ռում բաթրիգլիկինէ միւրաճաաթ վէ գըզըն հէնուզ ագըլ պալիղ օլմատըղը հալտէ ազոր իգտիվաճ իթմիշ օլտըղընտան պահսլա, մէզքիւր իգտիվաճըն Փէսխինի խալէպ իթմիշլէր իսէ տէ, Սինօտ մէճլիսի` իգտիվաճըն Թաստիգ օլընմասընա գարար վէրմիշ տիր.

Մ. Ամիրա` Բաթրիգխանէնին իշպու գարարը իւզէրինէ զէվճէսինի ալմագ իւզրէ Աթինայա կիթմիշ իսէ տէ, Մ. Գումուտուրօս ֆամիլեասը` մէրգումէնին խաղէտէն ալըշարը չըգմասընա միւսաատէ իթմէտիկինտէն, Մ. Ամիրա` պիր միւտտէթ պէյլա նէթիճէ Աթինատա գալմայա մէճպուր օլմուշ տըր.

Ախիրէն Մատամ Ամիրա` գօճասընըն Թէպաաի Օսմանիյէտէն օլմասընա մէպնի Մ. Գումուտուրօսըն խանէսինտէն Փիրար վէ Օսմանլը սէֆարէթխանէսինէ իլթիճա իլէ գօճասընա Թէսլիմ օլընմասընը իսթիտա էյլէմիշ տիր.

Սէֆիր Րիզա պէյ հազրէթլէրի` քէյֆիյէթի Եունան խարիճիյէ նազըրը Մ. Տրակուպիսէ իխպար իթմիշ օլտըղընտան, Մ. Տրակուպիս` Մ. Ամիրանըն Եունան Թէպաասընտան օլտըղընը իտտիա իլէ սէֆարէթխանէտէ պուլընան գատընըն Թէսլիմ օլընմասընը Թալէպ իթմիշ իսէ տէ, Րիզա պէյ` Մ. Ամիրանըն Թապիիյէթը Օսմանիյէյէ տէխալէթ իթմէզտէն էվվէլ Ռուսիա Թէպաասընտան պուլունմուշ օլտըղը, վէ Ռուսիա սէֆարէթի պիր չէյ տիմէքտէ հալտէ Եունան հիւքիւմէթինին իշէ միւտախալէ խուքուգընտան, վէ Մ. Ամիրա իլէ զէվճէսինին իգտիվաճը Ռում բաթրիգխանէսի տախի Թաստիգ օլընմըշ օլմըղլա, Թէպաաի Օսմանիյէտէն օլան Մ. Ամիրայը հըմայէ իթմէք` սէֆարէթին մէճպուրիյէթի Մ. Տրակուպիսէ Թէպլիղ իթտիքտէն սօնրա, արալարընը պուլմագ իչիւն Յօթխաւի ֆամիլեասընը սէֆարէթխանէյէ տավէթ իթմիշ, վէ մուխալէֆէթլէրինտէ խարար իտէրլէր իսէ, Մատամ Ամիրայա տիր օլան հիսսէի միրասըն վէ էմլաքըն գանունէն սէքեսիլմօ Թաղթէնա այրըլմաճաղընը բէնիտլէրինէ պիլտիրմիշ տիր.

Արալարընը պուլմագ իչիւն միւզաքէրաթ Թէքլիֆին նէթիճէսի [illegible] օլմատըղը մալիւմ տէյիլ տիր.

---

(12)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

—Բայց սիրելի՛ հայրիկ, քանի որ բուն հայրս եղող անձին վրայ այսչափ խօսեցար, գոնէ մօրս վրայօք ալ բան մ'ըսելու հաճէ.

Սօֆիի այս անմեղ հարցման վրայ, Հայր Ռաֆիկի բարձր ճակտին վըրայէն մռայլ մ'անցաւ.

—Մա՛յրդ . . . մա՛յրդ . . . ա՜հ, անիկայ հրեշտակ մ'էր. հրեշտակ մը, զոր Աստուած թողեր էր սատանայի մը ճիրանաց տակ չարչարուելու . . . Բայց հիմայ այս դժբախտ կինը ամեն տառապանքէ ազատած է . . . և հոն` վերը կը գտնուի, հրեշտակաց երկնադասուն մէջ` իւր զաւկին երջանկութեանը վրայ ուրախանալու համար.

—Բայց ինչո՞ւ համար կուլաք, ազնի՛ւ հայրիկս, ինչո՞ւ համար կուլաք. ըսել է թէ զինքը կը ճանչէիք, և մօտէն կը ճանչէիք.

—Լա՛ւ, սիրելի Սօֆիս. ինչո՞ւ համար իմ լալուս պատճառը հարցուցած ատենդ, դուն ալ կուլաս. հօրդ համար ոչինչ զգացած ատենդ, կը տեսնեմ որ մօրդ յիշատակը քեզ այնչափ կը յուզէ. ահա՛ չարին և բարիին տարբերութիւնը ասոր մէջ կը կայանայ.

—Բայց ըսէ ինձ թէ մօրս անո՞ւնն ինչ էր. որպէս զի գոնէ աղօթիցս մէջ զինքը յիշելու մխիթարութիւնն ունենամ.

—Օր մը ան ալ պիտի ըսեմ քեզ. և գուցէ խիստ մօտ ատենէն, սիրելի՛ աղջիկս.

—Ո՛հ, չատ շնորհակալ եմ, հայրիկս. երբ յարմար տեսնես, այն ատեն ըսէ մօրս անունը.

—Սօ՛ֆի, սիրելի աղջիկս, ալ այս իրիկուն որչափ որ յուզուեցանք կը բաւէ. Նա մանաւանդ որ այս յուզմունքնիս երջանիկ վախճան մ'ալ ունեցաւ. ուրեմն ա՛լ հանդարտ սրտիւ ճաշ մ'ալ կրնանք ընել. քեզ տեսնեմ աղջիկս, սեղանը լաւ մը պատրաստէ, օղիին հետ միատեղ գինի ալ դնելու չմոռնաս. կ'զգամ որ այս իրիկուն իմ ամենէն երջանիկ երեկոյներէն մէկն և գուցէ ամենէն գերազանցն եղած է. մինչդեռ կը վախնայի որ ամենէն աղետաբերը պիտի ըլլար. Լաւ կ'երեւնում մ'ընենք. երեւներդ ալ լաւ մը լուա՛. ա՛լ արտասուքի հետք տեսնել չեմ ուզեր այդ չքնաղ դէմքիդ վրայ.

Երեւոյշարդուհին, իւր առած պատուէրն խղճի մտօք ի գործ դնելու համար ոտքի վրայ ելած ատեն, անգամ մ'ալ ծերունի վիրաւորժին ձեռները համբուրել ուզեց. բայց Հայր Ռաֆիկ զինքը կեցնելով յարեց.

—Ազնի՛ւ աղջիկս. կարծեմ թէ կերակուրէն ետեւ քեզի անծանօթ հիւր մը պիտի ունենանք. Ես ինքս պիտի երթամ զանի հոս հրաւիրելու համար. բայց գիտես որ մէկէ մը տեսնուիլդ չեմ ուզեր. չեմ ուզեր ըսելս ալ ժամանակի մը համար է. Եւ սակայն կ'ուզեմ որ այն մարդը դուն տեսնես, նաեւ մտիկ ընես այն պատմութիւնը, որ իմ ստիպմանս վրայ պիտի ընէ. լաւ խրատական բան մ'է, զոր բառ առ բառ միտքդ պահելդ կը փափաքիմ.

—Շատ լաւ սիրելի՛ հայրիկս. քովի սենեկին փոքրիկ պատուհանէն թէ զինքը կը դիտեմ և թէ իւր պատմութիւնը լաւ մը մտիկ կ'ընեմ. Ներսը լոյս ալ չեմ վառեր. որպէս զի չը հասկցուի թէ հոն մարդ կայ.

—Բայց աղջիկս, քեզի բան մ'ալ պիտի պատուիրեմ զոր խղճի մտօք կատարելու խօսք տալու ես.

—Ա՛ռ քեզ ունեցած սիրոյս վրայ կերդնում որ, պատուէրդ կէտ առ կէտ պիտի գործադրեմ.

—Երդումդ լա՛ւ յիշէ Սօֆիս. նոյն իսկ եթէ իմ կենացս դէմ վըտանգ մը իսկ տեսնես, նոյն իսկ եթէ զէնք ալ տեսնես . . . Մի վախնար, ես տակաւին բազում երիտասարդներ ճզմելու բաւական կարողութիւն ունիմ.

Այս վերջին խօսքին վրայ յայտնապէս Սօֆիի գոյնը նետեց.

—Երդումդ լաւ յիշէ սիրելի՛ աղջիկս, կրկնեց Հայր Ռաֆիկ.

—Բայց ա՛հ, կենացդ դէմ վտանգի և զէնքի խօսք ալ կ'ընես կոր.

—Ինչո՞ւ պլշլեցար Սօֆիս. մինթէ իմ քաջութեանս վրայ տարակո՞յս ունիս.

—Ձէ, չէ, ես չեմ հաճիր որ այդ տեսակցութիւնը տեղի ունենայ.

—Սօֆիս. ինչ որ կ'ըսեմ, ընել անհրաժեշտ է. և եթէ տեսակցութիւնը հոս ըլլալուն հաճութիւն չի տաս, ուրիշ տեղ մը պիտի ընենք.

—Բայց ո՛չ, ո՛չ, ինչ որ ալ ըլլայ իմ առջեւս ըլլալու է. որպէս զի եթէ իմ հօրս վտանգ մը պատահի . . . եթէ զարնուիս . . . եթէ մեռնիս . . . ես ալ միատեղ մեռնիմ . . . .

—Զարնուելու և մեռնելու վտանգի մը ենթակայ չըլլալուս կրնամ զքեզ ապահովել Սօֆիս . . . կարելի է որ եկող հիւրը իմ անձիս դէմ այդպիսի փորձ մը ընէ. անոր համար զքեզ հիմակուընէ պատրաստել կուզեմ. Բայց ես այս տեսակ փորձեր բաւական տեսած եմ սիրելի՛ աղջիկս, և ինչպէս որ պահ մը առաջ ալ ըսի, տակաւին շատ երիտասարդներու թեւերը պրկելու չափ քաջութիւն և զօրութիւն ունիմ. այդ կողմանէ ամենեւին վախ մի ունենար.

—Բայց գոնէ մէկ երկու բարեկամներ ալ ներկայ գտնուէին.

—Իմ ամենէն աւելի զգուշացած բանս ալ այդ է. պէտք է որ եկող հիւրը և ես առանձին ըլլանք, և մարդը երբէք չը գիտնալու է որ, այս տանը մէջ ինձմէ ի զատ «ուրիշ» մէկն ալ կը գտնուի.

Հայր Ռաֆիկ գուրգուրանօք, գեղեցիկ աղջկան երկայնահիւս մազերը շոյեց. և ահեղ կերպարանք մը առած աչերը, անոր աչացը յառելով,

—Կրկին անգամ խօսք տուր ինձ սիրելի՛ աղջիկս. կրկին անգամ խօսք տուր որ, ինչ որ ալ պատահի, պահուած տեղդ և ոչ իսկ չարժում մը պիտի չընես, ըսաւ.

—Կը խոստանամ սիրելի՛ հայրիկս, կը խոստանամ, պատասխանեց նազելի՛ աղջիկը յուսահատական ձեւով մը.

—Եւ ապահով եղիր որ ամեն բան լաւ վախճան մը պիտի ունենայ, յարեց Հայր Ռաֆիկ, իւր վրայ կատարեալ վստահութիւն ունեցող քաջարի մարդու մը յատուկ խրոխտութեամբ.

Գ.

ԴԻՄԱԿԴ ՎԱՐ ԱՌ

Սեղանը պատրաստուեցաւ, որն որ սովորականէն աւելի ճոխ էր.

Սօֆի իւր փափուկ ձեռքերովը համադամ կերակուրներ ալ պատրաստելու վարժ էր.

Առանց մոռնալու ալիւրէ «հէլվա՛ն», որ ամեն կիրակի իրիկուան համար անհրաժեշտ էր, և Հայր Ռաֆիկի վերջին օղիի գաւաթին տեսակ մը ամուսինը.

Հայրենի պատուէրին համեմատ, գինիի շիշն ալ` ըմպելիքի ընտանիքին իբրեւ ամենէն մեծ անդամը` սեղանին վրայ պատուոյ տեղը գրաւած էր օղիի շիշին քով.

Բայց պարագաներու իբրեւ բնական հետեւանքը, Հայր Ռաֆիկի կատակաբանութեանց հակառակ, Սօֆի ո՛րչափ ալ կը ճգնէր չէր կրնար իւր հօրը ուզած զուարթութեամբ իւր դէմքը փայլեցնել. Թէպէտ և խեղճ աղջիկը անոր հաճելի երեւալու համար բաւական ճիգ կը թափէր.

Մանկամարդ օրիորդը, չատ անգամներ բարձրաձայն ծիծաղներ կըրցաւ արձակել. բայց Հայր Ռաֆիկ յայտնապէս կը տեսնէր որ ասոնք իրեն հաճելի երեւալու համար բռնազբօսիկ ճիգեր էին, և ոչ այլ ինչ.

(Շարունակելի)

ՏԱԽԼԻՑԷ

Գրալ Միլան՝ կէչ՚ն ճումաա կինիւ սէրայր հիւմայունտան միւ փ․ըէ․ալժ․նաա Սատրազամ վէ Խարիօրիէ Նազրը բաշլայր հազարաժըրկն գոնազլարրնա պիլազիմէ, միւշարէէ․լձիւմի գիլարէժ իժմիշ օլմաղլա, բաշլայր հազարալժր Թապիայա աւիտէժլէ գրալ Միլանա իտաւէ գիլարէժ էշլէմիշլէր տիր։

Գրալ Միլան՝ Թօրգարու սէրայընտաքի սաար ալժըգալը միւշահէտէ իժմէք արզուսընտա պուլըն տւղընտան, սուտուր իտէն իրպոլ բ Սէնոյէ մուճրբլինճէ էվվէլբէ կիւն Թէրասնէտէն Թարափիայա իրաւլ գրլընան պիր սժիմպօժ իլէ գըրալը միւշարլէյհ՝ Թարափիատան հարէքէժլէ Եալը քէօշքինէ չըգմըշ վէ Խասսերր արապայալըր իլէ Թօրգարու սէրայընա ազիմէժ իժմիշ տիր։

Օտաատ աւէլժր գաւիժ վէճըէ գաւհվէ վէ չուպուգ իչիլմիշոտէն վէ Խօպինէբ հիւմայուն աշըրլարագ սէյր ու ժէմաշա օլընտըգտան վէ միւգէմմըն ի հիւմայուն տախի կէգիլ միրատէն սօնրա, գրալը միւշարէյհին արզուսը մուճըբինճէ միւճման սար Աչմէտ բաշա հազրէժլէրինին Մէրճանտա քէաշին գոնազընա կիտմիշ տիր։

Գրալ Միլան՝ մ գըիւր գօնագտա ֆէվգէլատէ իգազ ու իքրամ օլընտըգտան սօնրա ենէ արապայար իլէ Պէյօղլընտաքի Սրբազիժան սէֆարէժխանէսինէ ազիմէժ, վէ օրատան տախի Տօփհա պաղչէ իսքէլէսինէ ինէր ք սժիմպօժ իլէ Թարափիայա ավտէժ էյլէմիշ տիր։

—Րումանիա սէֆիրը ճէնաբը Մ․ Մոժիլէանու պու հաֆժա հուզուրը Շահանէյէ պիլ գապուլ իժժիաանա միւսն ժապ տիմ իտէճէք տիր։

—Մէ․․․ Կ՝ԱՊԷՆ կազէժասընըն Մէմալիքը Շահանէյէ սուխուլինէ պու քերրէ րուխսաժ վէրիլմիշ տիր։

—Սուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ, Եռինէ գարուսը ճիվարընտա պուլընան ֆուգարա վէ միւհժաճինինէ 23 գուրուշ իլէ 200 գրշէ էքմէք վէ պիր մըգտար ալժըւէյի Սէնիյէ ժէվզի օլընմըշ տըր։

—Տամար հազրէժը Շէհրիյարի Մէճիժ բաշա հազրէժլէրինին պիրաւէրի եավէրանը Շահանէտէն գայմագամ Աչմէտ պէյ իլէ, գայմագամ Ալի վէ Ֆախրէտտին պէյլէրէ Իժժիյազ Նիշանըըն կիւմիշ միտալեասը իհսան պույրըլմըշ տըր։

—Տէրսաանէժ Թիճարէժ Օտասը կազէժասը խարէխանէսի ժարաֆընտան մէզքիւր կազէժանըն զըրաժ վէ սէնայիի գէրիյէյէ տաիր օլան միւնտէրիճաժընտան նազլ օլընմըշ մալումաժը հավի օլմագ վէ Թիւրքճէ վէ Ֆրանսըզճա օլարագ այրը պիր տէֆժէնչը խուլասէ իգրէ «Տէրսաանէժ Թիճարէժ վէ Զըրաաժ վէ Սէնայի Օտասընըն գըրաաժ Մէճմուասը» նամընըն պիր րիսալէ նէշրինէ պաշլանմըշ տըր։

Մէզքիւր եէնի մէճմուայա մուվաֆագըյէժ ժէմէննի իտէրիզ։

—Տէրսաանէժ Սու գումպանիասընըն հիսսէտարան մէճլիսը ումումիսի՝ կէչէն սալը կիւնիւ Բարիզտէ ինիգատ իտուպ, 1888 սէնէսի հիսապաժընը գապուլ իժմիշ, վէ պէտէլի ժէմէժէն ժէվզիյէ օլընմըշ սէնէտաժըն պէհէրի իչիւն 3 ֆրանգ, վէ 1888 գեկտ․ 31ուէ պէտէլի ժէմաժէն ժէվզիյէ օլընամամըշ սէնէտաժըն պէհէրի իչիւն 2 ֆր․ 77 սանժ․ ժէմէժժիւ ժէվզիինէ գարար վըրմիշ տիր։ Մէճլիսը խարէ ազալըղընտան չըգան Գոնժ Ժ․ Գամօնտօ, Մ․ Ժ․ Սժէրն վէ Մ․ Լէոնիտաս Զարիֆի՝ եէնիտէն ազա ինժիխապ օլընմըշլար տըր։

—Սարրաֆ Սիւակ Աճէմեան էֆէնտինին էմանէժէն ժէսլիմ էյլէտիկի 2620 գրշլըգ հէվալէնամէսինի սագլայըպ ինքսար իլէ էմնիյէժի սուի իսժիմալ էյլէտիկի շահատէժ իլէ իսպաժ օլընան Լեւոն Գալճեան էֆէնտինին Լվվէլքի կիւն Տէրսաանէժ պիրինճի պիտայէժ ճէզա մահքէմէսինտէ մուհաքէմէսի պիտէնէսի պիլինճ․ա, հէվալէ պէտէլինին ժազմին իլէ պէրապէր 2 այ հապսընա հիւքմ իտիլմիշ տիր։

(Մէ․․․վէԲ)

—Տ յարալէքիրտէ տօղունան նէֆիս գումաշլարըն հէր նէվինտէն պիրէր նիւմունէլէրին իրսալ ու ժագտիմինէ իրատէի Սէնիյէ սուտուր իժմիշ օլմաղլա, մէզքիւր նիւմունէլէրին իրսալ օլունմագ իւզրէ պուլընդուղը Տէյարպէքիրտէ օգունմըշ տըր։

—Հալապ Բաշա խասժախանէսի ճէզաճը վէ ճէրրահ սընֆլարընտա պու սէնէ պիժիրմէքճեան 20 չակիրտ ալընաճագը, վէ արզու իտէնլէրին կէլէճէք բազարէրտէսի կիւնիւ խասժախանէի մէզքիւրտէ հազըր պուլընմալարը Գազր Սէրասքէրի Սըհհիյէ տաիրէսինտէն իլան օլընըր։

—Մալիյէ նեզարէժինի Շիրաաւ զըլըլ խասժայըը գուհուր էյլէտիի պէհանէսիլէ Շիրատան Մալժայա կէլէնլէրի գարանժինա ժաճժընա ալմաղտա իմիշ իսէ տէ, Շիրա Օսմանլը չէհալէտալրի Բրզանի էֆէնտի՝ Շիրատա պուլաշըգ՝ լլէժուն հէէր օլմայըպ սըհհիժիը ումումիյէնին պէրքէմալ օլտուղունը Գազը Ալիյէ բյար էյլէմիշ տիր։

—Աւստրիա իմբէրաժօրընըն եէկէնի արշիտուք Ժարլ Լիժվիկ գարիպէն Իզմիրէ մուվասալէժ իտէճէք տիր։ Միւշարէէյհ կէչէն կիւն բիւքիւպինէ մախսուս օլան Գէյզըր վաբօրը յլա Բրինտիզէ հարէքէժ էյլէմիշ տիր։

—Պէյրուժ իժմանըըն ժէմիզլէնիպ ժէրինէժժիժմէսի ամէլիյաժընա մայիսըն 11ինճի կիւնիւ բէաժէն պաշլանմըշ տըր։

Մէզքիւր իժմանըն ինշասընը ժէրէօհօէ իտէն Ֆրանսըզ չիրքէժի՝ Գանզը Օսմանի իլէ Գամօնտօ պանգասը վէ Բարիզին Գօնժուար տ՚էսգօնժ պանգասը վէ Ֆրանսանըն Բորիգ-Լիօն-Մէտիժէրանէ նամ չըմէնտըֆէր գումպանեասը վէ գօնժ Բօրժուլժարափընտան ժէշքիլ օլընմըշ, վէ լազըմ կէլէն սէրմայէ քէամիլէն վազ գըլընմըշ տըր։

Լիմանըն մէզքիւր 18 վաքօր իլէ բէք չօգ էլլէրէն սէֆինէսի արապիլէճէք տէյէճէտէ ժէրինէժժիլէճէք տիր։ Այրըճագ րըսսում՝ Իզմիր իժմանընըն ալմագտա օլտուղը րսուսումըն նիս պէժինտէ օլաճագ տըր։

—Ախիրէն էօհաէսինէ միւշիրիյէք րիւժպէսի ժէվճիհ պույրըլան իւմէրաի Մրրիյէտէն Մէհմէտ Բաժիգ բաշա հազրէժլէրինին միւշիրիյէք մէնշուրը՝ էվվէլքի կիւն բրէնս հիւսէյին բաշա հազրէժլէրինին Սժէնիյատա քէաշին եալըսընտա մէրասիմը միւնժազէ իլէ գրաաժ օլընմըշ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՒՐՈՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 7 յունիս

Ինկիլ․ էսհամը Ինկ․ Լիր․	098-7/16
Օսմ․ էսհամը աչըլըը	16-9/16
» » գարանտը	16-9/16
» » Սէրի Ա	29-1/4
» » » Պ	16-3/4
» » » Ս	16-3/8
Օժօման 1871	93-1/2
Օսմանլը Պանգասը	11-3/4
Ռուսիա իսժիգրազը	100-1/2
Մըսըր սուլ․ մուժէժահըտէ	90-5/8
» իժժիյազը	103-7/8
Տահրա Սանիյէ Մըսըր	84-1/2
Բօլկար իսժիգրազը	102-1/2
Մաճառիսժ․ էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-37-40

Բարիզ 7 յունիս

Ֆրանս․ էսհ․ 3 % ֆր․	86-80
» » 4½ %	104-70
Եէնի Օսմ․ էսհամը աչըլըը	16-75
» » » գարանտը	16-65
Մէժահիտէ	
Սէրի Պ․	16-80
» Ս․	16 50
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	85-
Օսմանլը Ռէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	540-
Գրէտի Լիօնէ	681-25
Գրէտի Ֆօնսիէ	1338 75
Գօնժուար տ՚էսգօնժ	90-
Սիւվէյիշ գանալը	2365-
Ռուսիա 5 % 1877	-
Իժալիա էսհամը	97-25
Մըսըր ֆօնս․ մուժէժահիտէ	455-
Եունան 5 % 1879	477-50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-18

Վիէննա 7 յունիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-70
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	36-60

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ․ ում․ տիւն ագչ․ գար․	18-09
» » » էն եիւքսէք	18-12
» » » էն աշաղը	18-09
Գու մապան աչըլըշը	18-09
Իսժիգրազը տախիլի տիւն գար․	48 10
» » » էն եիւքսէք	48-10
» » » էն աշաղը	48-10
» » » աչըլըշը	48 10
Մըսըր մուժէժահըտէ գար․	-
Գու սապան աչըլըշը	-
Սէրի Ա․	29-
» Պ․	16-35
» Գ․	18-06
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	65-
Ագչէ ֆարգը	7-
Րէֆօր Պըջ․	-
Հէվալէսիզ »	10-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Իրէտի ժէնէրալ	9-17
Օժօմանօլ պանգասը	7-27
Լօտիէժէ ժէնէրալ	4-28
Թրամվայ	4-77½

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ․ Լիրասը 100 ղրշ․տան	Ղըշ․ Բէ․
Ղըյալ մէճիտիյէ ֆարգը	108-26
Րէժալիք »	102-
Պէշլիք »	104-
Ալժըլըգ »	104-
Ինկիլիզ լիրասը	110-23
Ֆրանսըզ ալժունը	87-31
Ռուլ	80-25
Իրէվիզ ալժունը	51 20
Խարպօն գայմէսի	08 70

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԷՍԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	09-
100) » »	-
500 » »	-
1000)» »	08 20
10000)»	-

1876 յունիս 3, 1881 յունվար 8 վէ 1887 յունիս 10 Թարիխլի պէյաննամէի գըալիլէր անքեամընճա․

ԳՐՈՒԱ—ՊԼԱՆՇ

նամ Հօլանտա ճէմիյէժի ժարաֆընտան Թէտավիւլէ իխրաճ իտիլմիշ օլան

1888 սէնէսի հօլանտա ԳՐՈՒԱ—ՊԼԱՆՇը

ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԻ ԹԱՀՎԻԼԱԹ

Մալիյէ գօմիսիօնընըն իքի ազասը վէ պիր մուգավէլաժ մուհարրիրիյէ հհալի մուվաճէհէսինտէ օլմագ իւզրէ, սէնէտէ իւչ տէֆա եանի,

Օգոստոս 1, Դեկտեմբեր 1 վէ Ապրիլ 1տէ

վուգու պուլաճագ 134 քէշիտէյէ հիսսէտար օլաճագլար տըր։

Օգոստոս 1տէ ալժուն սիքքէ 400,000 ֆրանգ

Իքրամիյէ գազանըլաճագլըր

1 Իքրամիյէ 200,000 ֆրանգ	14 Իքրամիյէ 50,000 ֆրանգ
4 Իքրամիյէ 100,000 »	21 Իքրամիյէ 30,000 »
3 Իքրամիյէ 60,000 »	33 Իքրամիյէ 20,000 »

վէ սաիրէ

Ճէման 350,000 Թահվիլաթ

350,000 իքրամիյէ գազանաճագ տըր։

Հէր հալտէ չըգաճագ պէհէր Թահվիլին էն ճիւզի իքրամիյէսի՝ չիմտիլիք 30 ֆրանգ օլուպ, սէնէտէն սէնէյէ 50 ֆրանգա գատար չըգաճաղընտան, սէրմայէտէն ասլա զայի վուգու պուլմայաճագ տըր։

Մէժուրիյէ աիտէսինին իժզասընը հավի օլան հէր Թահվիլը ասլի մէսարիֆի տէ պէրավքէ օլարագ 28 ֆրանգ գըյմէժինտէ տիր։

Օն ատէտ Թահվիլաժ եալընըզ 270 ֆրանգ գըյմէժինտէ տիր։

ՆԱԶԱՐԻԼԸ ՃԷՐՀ ԹԷԼՄԻՆԱԹ ՕԼԱՐԱԿ

Սէնէվի օրժա հիսապլա եիւզտէ 4 ֆայիզ կէժիրմէքէ, վէ սըրֆ մէզքիւր Թահվիլաժըն ժէէմինաժը օլմագ իւզրէ, Հօլանտա պանգասընա 2,450,000 ֆիօրին, եանի ժագրիպա 6,000,000 էմանէժէն վազ իտիլմիշ տիր։

Պանգա գայմէսի, բօսժա վէքեալէժնամէսի, չէք, եախօտ հէր մժէքէժին բօսժա բուլու իլէ պիրլիքտէ վուգու պուլաճագ մէժալիպաժ՝

Moniteur autrichien a Vienne (Autriche)

եանի

Վիէննատա (Աւստրիա) Մօնիժէօր Օժրիշիէն նամընա եազըլմալը տըր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իլ․․

Իտարէի Մախսուսէնին Գապրքօյ իսքէլէսի իւզէրինտէ վագը 2 վէ 3 նումէրօլու պէրալէր տիւքքեանլարընըն միւտտէժը գօնժրաժօսը 305 սէնէսի մայիսի նիհայէժինտէ խիժամ պուլաճաղընտան վէ մէզքիւր տիւքքեանլար սէնէի մէզպուրէ հազիրանը իպժիտասընտան իժիպարէն պիր սէնէ միւտտէժլէ չէրախժը սաըլըգ սար վէճհլէ իճարէ խումլէճէկինտէն ժալիպ օլանլարըն ժարիխը իլանտէն իժիպարէն իչալու մայիս նիհայէժինէ գատար հէր կիւն Իտարէի Մախսուսէ մէճլիսինէ միւրաճաաժ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

28 մայիս 305

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիյինտէն

(Նումէրօ 12)

Տրապիզօն վէ Րիզէ մէվգրլէրինտէ պուլընան վէ պիլճէայ պուլընտըրլաճագ ասաքիրը Շահանէնին պին իւչ եիւզ սէնէսի խաւէսի իչիւն մահալլինճէ միւնագասասը պուլըրան էրզագտան րուզընը սատէնին պէհէր զըլէսի 365

Շէքէրին 134
Սապօնըն 158
Հաժապըն 4
Շահրին 20
Բիրինճին 95
Տագիգին 55
Կազըն 42
Սըրըմաշէժին 300
Սօղանըն 15
Նանը ազիգին 42
Լահմը զանէմին 160
Լահմը պագարըն 140
Գուրու ֆասուլեանըն 39
Քէօմիւրին 15
Բազապը իւզիւմին 100
Թուզըն 25
Սամանըն 15

Հընժանըն 50 բարայա մահալլի ժալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլտուղընտան, պուրաճա իժասընա ժալիպ օլանլարըն մազ․․ Սէրասքէրի Լէվազըմաժը Ումումիյէ տակէլմէլէրի իլան օլընըր։

25 մայիս 1889 3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիյինտէն

(Նումէրօ 13)

Նիզամիյէ ժաճնիյէ խարէսի իչիւն միւպայաաս օլընաճագ օլան մաժիւմ էլ մըգտար պուղատալըն յիւզ րումինին օժուզ պիրինճի կիւնիւ գարարը գաժիտի վէրիլէճէկինտէն վէ էրժէսի բէնճշէնպիհ կիւնիւ եւվզատէ պէչ ժէնգիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն, իժայա ժալիպ օլանլարըն Լէվազըմաժը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր։

27 մայիս 1889 3—1

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիյինտէն

(Նումէրօ 14)

Ինշաաժը ասքէրիյէ իչիւն միւպայաաա օլընմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան օն պին քիլօ գըյըլմըշ Իզմիր գըրմըզընըն մայըսըն օժուզ պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաժիսի վէրիլէճէկինտէն վէ էրժէսի կիւնիւ եւվզատէ պէչ ժէնգիլի իճրա վէ գապուլ օլընաճաղընտան, ժալիպ օլանլարըն ինշաաժ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր։

27 մայիս 1889 3—1

Իմարաժը ասքէրէ իչիւն պիր սէնէլիք միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն ճէժտի գրշէ իլէ 2,279,500 քիւսուր գըշէ մըգտարը Ռումէլի հըսժալարընըն Սժամպօլ գըրմաըընըն Յիւնճի Նումէրօսը տագիգին չէրաժը լազըմէսիլէ միւնագասասը իճրա օլընաճաղընտան, ժալիպ օլան ժիւճճարըն մէճլիսը խարէի Եվգաֆա միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

25 մայիս 305 3—3

Խազինէճէ միւպայաասընա լիզում կէօրիւնէն ճէժտի գըշէ իլէ պիր սէնէլիք 58700 քիւսուր գըշէ մըգտարը քէօմիւրին միւնագասասը իճրա գըլընաճաղընտան, իժա իժմէք իսժէյէնլէրին չէրախժը միւնագասայը անլամագ վէ միւնագասասա պուլընմագ իւզրէ մէճլիսը խարէի Եվգաֆա միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

25 մայիս 305 3—3

Միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն աժիգ գըշէ իլէ 200 վէ ճէժտի գըշէ իլէ 256 գըշէ 400 կրամա գատար րուղէնը սատէնին պէհէր աժիգ գըշէսի 11 ղրուշա ժալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, վէ չէհրը ճարիի րումինին 29ընճը բաղար էրժէսի կիւնիւ սաաժ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրժէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 ժէնզիլ գապուլ իտիլէճէկինէ պինաէն, Նօզամըյլա ժալիպ օլանլարըն մէճլիսը խարէի Եվգաֆա միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

25 մայիս 305 3—3

Մամուրէժ իւլ Ազիզ վիլայէժի միւլհագաժընտան Մալաժիա սանճաղընըն 305 սէնէսի աժիօն էօշրիւ իչիւն հազիրան իպժիտասընտան ժէմուզըն 15ինէ գատար միւզայէտէ վէ իհալէ միւտտէժլէրի ժաայըն իտիլմիշ վէ խիժամը միւտտէժտէ պէտէլի հատտը լայըգընա իպլաղ իտիլտիկի հալտէ իհալէսինին իճրասը մուգարրէր պուլընմըշ օլմասըյլա, պուհա ժալիպ օլանլարըն միւտտէժը մէզքիւրէ ինին խիժամընտան էվվէլ մահալլինէ վէ խասսա մէճլիսը Մալիյէյէ միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

27 մայիս 305 3—1

Զէնճիլէ Թէնաւֆ գարուըն Տէրսաանէժ Պիրայէժ մահքէմէսի իքինճի հուգուգ տաիրէսինտէն վէրիլէն ֆի 24 աղօսժօս սէնէ 304 ժարիխլի իլամ մուճիպինճէ Աչմէտ էֆ․ զիմմէժինտէ ալաճագը օլան մէպալիղը մալումէնին ժէէմինը իսժիֆասը իչիւն ժաճիր աճզէ այընան Օտա Պաշը ճիվարընտա Ճաֆէր աղա մահալլէսինտէ ժախմինէն 187 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի աժի պարագա չէքլինտէ 3 օտա իլէ մէզքիւր պարագա միւշժէմիլաժընտան պաշլընին 6 հիսսէ իժիպարըյլա մէժհունը մուժայէյենին միւժէսարրըֆ օլտուղը 2 հիսսէնին ժարիխը իլանտէն իժիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխժընա ժէշէպպիւս օլընաճաղը Տէրսաանէժ իճրա ժըր Նիզամիյէ իճրա տաիրէսինտէն իլան օլընըր։

24 մայիս 304

Խիւտավէնտիկեար վիլայէժի միւլհագաժընտան Քէօժահեա սանճաղընա ժապի Քիւտօս վէ Ուշագ վէ Սէմավ վէ Էսկիշէհիր գազալարը աշարընըն իչալու 305 սէնէսինէ մահսուպէն, աշարնիզամնամէսինէ ժէվֆիգէն գարիյէ պէ գարիյէ միւզայէտէ վէ իհալէսի իչիւն մայըսըն 20ինճի կիւնիւնտէն հազիրանըն 20սինէ գատար միւզայէտէ վէ հազիրանըն 20սինտէն ժէմուզըն 10ընճը կիւնինէ գատար իհալէ վէ Քէօժահեա գազասը լըա Թավշանլը վէ Էյրիկէօզ նահիյէլէրինին մայըսըն 25ինտէն հազիրանըն 25ինէ գատար միւզայէտէ վէ հազիրանըն 25ինտէն ժէմուզըն 15ինէ գատար իհալէ միւտտէժլէրի ժաային խըլընմըշ օլմաղլա, ժալիպ օլանլարըն իհալէ միւտտէժլէրինին տուխուլընտէն էվվէլ մահալլինէ վէ խասսա մէճլիսը Մալիյէյէ միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

28 մայիս 305

Սարրաֆ Աչնան օղլու միւժէվէֆա Պօղոսըն սէնէ 301 վէ 121 Նումէրօսըյլա մուգավէլէտա օլան իլամ մուճիպինճէ Մալիյէ խազինէսի ճէլիլէսինէ մահքիւմունիյէ տէյնի օլան մալիմ էլ մըգտար մէպալիղին ժէմիյէսի զըմընըրնա էօհտէսի ժաաար րուֆընտա օլուպ ֆիրուխժը մուգարրէր օլան Վանի գարիյէսի ճամիի շէրիֆինտէն Գանտիլլի իսքէլէսինէ վարընճայա գատար վօլի մահալլինին պիլժիւմ իլէ Գանլըճա գարիյէսինտէ Զուպուգլը ճատտէսինտէ 9 նումէրօ իլէ մուրագգամ մուգատտէմա պիր պապ սու տէյիրմէնի էլէէվլ խարապ տայեան օտասըյլա 11 նումէրօլը գալըգխանէնին նըրըք հիսսէի շայիասը վէ Գուլուն Գազչէ նամ մահալտէ Սուժանիյէ ճատտէսինտէ 22 նումէրօ իլէ մուրագգամ մուգատտէմա սու տէյիրմէնի էլէէվլ խարապ տայեան վէ օտա վէ գայըգխանէնին վէ 100 վէ 101 նումէրօյլարլա մուրագգամ ըղըըգ օտասըյլա վօլի մահալլինին 8 հիսսէ իժիպարըյլա 1էր պաշխա հիսսէի շայիալարը ժարիխը իլանտէն իժիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխժ օլընաճաղը Պէյօղլու Պիտայէժ մահքէմէսի իճրա մէմուրիյէժի ճանիպինտէն իլան օլընըր։

20 Նիսան 304

Միւժէվէֆա Խիւտավէրտիգաէ Անտօն պէյին ժէրէքէսի՝ Եվգաֆը հիւմայուն գասսամլըղը մարիֆէժիյլէ պէյժիւլմալըէվզ աճտան ժահրիր գըլընմըշ օլտուղընտան, միւժէվէֆաի մումայիլէյհէ հէր քիմին ալաճագը վար իսէ մէզքիւր գասսամլըղա միւրաճաաժ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

28 մայիս 305

Գօսօվա վիլայէժի տախիլինտէ Գարաժավա գազասընըն 6757½ վէ Բաճօվիչժէ գազասընըն 60300, վէ Գօչան գազասընըն 92695 ղըշ․ պէտէլյաժը սաալըգ ալարը օլան աֆիօն խաշխաշ էօշրիւ 305 սէնէսինէ մահսուպէն մահալլինճէ միւզայէտէյէ գօնուլտուղընտան, վէ պունլարտան Գարաժավա վէ Գօչան գազալարընըն հազիրան իպժիտասընտա վէ Բաճօվիչժէ գազասընըն հազիրանըն օնընա գատար միւզայէտէլէրինէ տէվամ օլընաճաղընտան, էօշրը մէզքիւրէ ժալիպ օլանլարըն միւտտէժը մէզքիւրէ խիժամընտան էվվէլ մահալլէրինէ վէ խասսա մէճլիսը Մալիյէյէ միւրաճաաժ էյլէմէլէրի։

27 մայիս 305

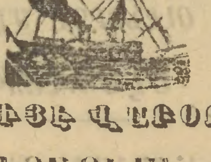

ԽԷՏԻՎԻՅԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸ

ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆժա օլարագ Տէրսաանէժլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաժ բօսժասը․

Բէրէյրա գաբտանըն Թահժը գօմանտասընտա Ցագհալիյէ նամ վաբօր 1500 Թօ՚ էլաժօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէժինտէ օլարագ ալաֆրանկա յունիսըն 12ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր․ սաաժ 4տէ Տէրսաանէժտէն հարաքէժլէ ՉԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԻ օղրայարագ բազար էրժէսի սապահլայըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէժ իտէճէք տիր։

Իօլճու պիլէժլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընտըգտա, ժէնզիլը ֆիյաժլա ֆիրուխժ օլունուր։

Վաբօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա ժագըմը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խըտմէժճի գատըն վար տըր։

Նինէ բօսժայի մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպիհ սապահըը հարէքէժ իտէն Պէրիյէժիւշ Շամ վաբօրլարը տօղրու ԵԱՖԱյա հարէքէժ իտուպ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաժտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՐԱՊԼՈՒՍ ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար։

Բօսժայի մէզքիւրըն Գըրմըզը տէնիզէ իշլէյէն վաբօրլարը՝ հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի բօսժա չանժասընըն մուվասալէժինտէն սօնրա Սիւվէյիշտէն հարէքէժլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասսուա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքէլէլէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէժ իւրքլէժմէք իսժէյէնլէր՝ Սժամպօլտա Եմին Եօնիւնտէ Քէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանեայի մէզքիւրըն աճէնժէխանէսինէ միւրաճաաժ իժմէլի տիրլէր։

Իչգու աճէնժէխանէ՝ պէտէլի Մըսըրըն պիլճիւմլէ բօսժա խարէխանէլէրինտէ ժէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսժա բօլիչալարը [Մանտաբօսժ] տախի իժա իտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօզըու եօլտա 170 նումէրօյու մահալտէ Մ․ Մ․ Թօմաս Գուգ վէ էվլատը աճէնժէսընա միւրաճաաժ օլընա։

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷՃԶԱ ՏԷՓՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ

Պահրիյէ նէզարէժը ճէլիլէսի միւժէահհիտի

Պաղչէ-Գարուսընտա

Ճէլալ պէյ խանը ալժընտա Ն․ 2

Միւժէաէքէր միւշժէրիլէրիմին Թալէպ վէ արզուսը մուճիպինճէ, պու քերրէ մէզքիւր մաղազամտա հէր նէվի ֆօժօկրաֆ լէվազիմաժընըն մախսուս պիր շիւպէ ժէսիս իժմիշ օլտուղըմտան, միւշժէրիլէր՝ կէրէք նէֆասէժը էմժիա վէ կէրէք էհվէնիյէժը ֆիյաժճա մէժինուն վէ իօշնուտ օլաճագլար տըր։ Մաղազամտա էժժաար մէզքիւրէտէն օլարագ Մօնգօվէնին վէ Ֆօլէրին գուրու բլագլարը մէվճուտ օլուպ, պունլար Վիէննա վէ Բարիզ սէրկիի ումումիլէրինտէն ալժըն վէ կիւմիւշ միտալեալար նայիլ օլմըշլարը կիպի, Տէրսաանէժտէ պուլընան պիճիւմլէ բլագլարըն աէլէ օլաըգլարընը տա չէհրիմիզ ֆօժօկրաֆճըլարը ժէճրիւպէ իլէ ժաստիգ իժմիշլէր տիր։ Մաղազամ մէզքիւրտէ քէզա ֆօժօկրաֆա մախսուս օլարագ, «Օպժէքժիֆ», «Չամբա նօաո» վէ «գարժօն», էյի ճինս «ալպիւմ» քեաղըըլարը, «բօրթրէն»տէն, պիլլօրտան վէ սէրժ մուգավվայէտան «քիւվէժ»լէր, «Լամբա»լէր վէ «չասիս»լէր վէ հէր նէվի ճէզա մէվճուտ տըր։

Տէրսաանէժ վէ Թաշրա ֆօժօկրաֆճըլարը Ֆօլէրին բլագլարընը ժէճրիւպէ իժմէք իսժէտէտիքլէրինտէ, նիւմունէճին մէճճանէն ալըգ իլէ պիլզաժ ժէճրիւպէ իտէպիլիրլէր։

Տէրսաանէժ վէ Շարգի Ռումէլի իչիւն Բալըգ պազար Մաղազա Ֆօլէր վէ Մօնգօվէն բլագլարընըն մէրքէզի տիր։

ՔԱՐԹ ՏԸ ՎԻԶԻԹ

Ալա քարժօնլէ լաժիֆ սիւրէժտէ հէր լիսանտան օլարագ օն տագիգէ զարֆընտա ժապ ու ժէսլիմ օլունուր։

Ֆի, 100 ատէտի 10 ղըշ։

Արզու իտէն զէվաժըն, Սժամպօլտա Ցակօրեան խանընտա Արամեան մաժպուասընա միւրաճաաժ իյլէմէլէրի։